

Simon Stevin

Bekendmaking / Announcement

De gezaghebbend en toezichhoudend Commissioner van de Radboud University te Nijmegen maakt bekend dat het bij wijze van uitzondering is toegestaan om een afstudeerwerkstuk, met als onderwerp de beschouwing van een Nederlands toneelstuk uit de 17de eeuw, in het Nederlands op te stellen. Ondanks praktische bezwaren (de voorzitter van de examencommissie kent geen woord Nederlands) is hiertoe besloten omdat in een werkstuk, opgesteld in de Engelse taal, te veel van de inhoud van het in oud Nederlands geschreven toneelstuk verloren zou gaan. De Culture Chamber te The Hague heeft met de kleinst mogelijke meerderheid deze ontheffing van de verplichting om uitsluitend Engels te gebruiken in het Nederlandse hoger onderwijs, goedgekeurd. De Chamber wijst er echter op, in een, uiteraard in het Engels opgestelde toelichting op het besluit, dat er geen precedentwerking vanuit mag gaan. De weg naar de totale verengelsing van het onderwijs zal onverdroten worden vervolgd. Het betreffende werkstuk mag alleen door taalgeschiedkundigen worden gelezen en onder geen beding worden opgeslagen in de University library. Dit om te voorkomen dat buitenlandse studenten er aanstoot aan zouden nemen.

Ondertussen heeft de Culture Chamber aangekondigd dat het betreffende toneelstuk nog uitsluitend één keer per jaar in het Nederlands mag worden opgevoerd, en wel op de eerste januari te Amsterdam. Er zal door het plaatselijk bevoegd gezag op worden toegezien dat deze opvoering niet zal ontaarden in een demonstratie voor de terugkeer van de Nederlandse taal in het hoger onderwijs. Verslaggeving in de pers van deze opvoering zal niet worden toegestaan.

(De oorspronkelijke Engelse versie van deze bekendmaking is natuurlijk beschikbaar)

Geachte lezer,

Als u het bovenstaande leest, denkt u misschien: "overdrijven jullie niet een beetje?" Een besluit om bij wijze van uitzondering toestemming te geven om op een Nederlandse universiteit voor het examen Nederlandse letterkunde een werkstuk in het Nederlands te mogen schrijven. Zo erg kan het toch niet zijn gesteld? Nou, zo erg is het WEL gesteld. Op de Radboud Universiteit moest hemel en aarde worden bewogen alvorens een studente een werkstuk over de beroemde "Gijsbrecht van Aemstel", van onze grote dichter Joost van den Vondel, in de eigen taal mocht inleveren. Besef terdege dat het Nederlands in Nederland op het punt staat als universitaire taal te verdwijnen. De extremisten die het Nederlands een sta-in-de-weg vinden in de verwezenlijking van hun streven naar een groot Europees rijk, gaat geen brug te ver. Iedereen die hun plannen wil dwarsbomen zal in de toekomst belachelijk worden gemaakt, met

valse beschuldigingen achterna worden gezeten of zelfs worden verduiveld! Van het verbieden van het Nederlands op de universiteit naar een ontmoedigingsbeleid ten aanzien van het gebruik van onze taal in het openbaar, zoals bijvoorbeeld bij opvoeringen van toneelstukken in gesubsidieerde schouwburgen, is maar een geringe stap. De onverlaten die dit ontmoedigingsbeleid aansturen, dienen aan de kaak te worden gesteld en daar is bovenstaande "Bekendmaking" een voorbeeld van.

**Motie Beertema verworpen
Zie pagina 8**

**Brief aan nieuwe directeur Schiphol
Zie pagina 11**

Taalsymposium van de KNAW: Een kopje slappe thee

Op maandag 5 februari werd in de grote gehoorzaal van de Amsterdamse Stadsbibliotheek het symposium "Naar een Nederlands taalbeleid" gehouden. Dit naar aanleiding van het verschijnen van de verkenning "Talen in Nederland", gemaakt door de Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen. De verwachtingen waren hooggespannen, werden zij ook waargemaakt?

Naar boven geklommen uit de eindhalte van de Amsterdamse mollandtrein bij het Centraal Station spoedde onze verslaggever Jan Heitmeier zich in de vroege avond van de vijfde februari door de vrieskou naar de indrukwekkende behuizing van de hoofdstedelijke boekerij aan de Oosterdokskade. Tijdens deze gang werd hij wederom getroffen door de schitterende aanblik die dit deel van de stad, zeker bij avond, biedt. Historische, goed-onderhouden en fraai uitgelichte, monumentale gebouwen, afgewisseld met grootse hedendaagse bouwwerken, die de ogen van de voorbijganger strelen. Eeuwenlang werden hier grote zaken gedaan. Het was een knooppunt van de wereldhandel met een komen en gaan van schepen van en naar verre kusten. Maar bovendien was het Nederlandstalig, en aan dat laatste zal, als er niet spoedig een grote stok voor zou worden gestoken, binnen afzienbare tijd een einde komen. Amsterdam dreigt namelijk over te stappen op het Engels! Gepijnigd door die droeve gedachte betrad hij het bibliotheekgebouw.

Nederlandse taal

Ofschoon er toch in de eerste plaats Nederlandstalige boeken opgeslagen liggen, was de Engelse taal er diep in doorgedrongen. Bij de ontvangstbalie hoorde hij hoe bezoekers uitgebreid in het Engels wegwijs gemaakt werden, in de buurt van de hijsbak naar de zevende verdieping werd hij bijna omver gelopen door twee in die vreemde taal telefonerende heren en eenmaal omhoog gehesen viel zijn oog op het tweetalige bord waarop stond waar het "gemak" zich bevond. Natuurlijk zouden Engelstalige bezoekers de betekenis van het woord "Toiletten" niet kunnen ontcijferen en om te voorkomen dat dezen het daarom in hun broek zouden doen, had de bibliotheekleiding er maar de Engelse vertaling "Toilets" bij laten vermelden...

Symposium

In deze taalbedorven omgeving werd dan het symposium gehouden. Zo'n honderdvijftig belangstellenden hadden zich in de zaal verzameld om te vernemen wat de voorlieden van de KNAW en hun gasten te melden hadden. Een onbekende ingehuurde gespreksleider opende op losse wijze de bijeenkomst en gaf het woord aan een aantal ervaringsdeskundigen wat betreft de ontnederlandsing van de Nederlandse samenleving. Zo was er een Haagse arts (Jan Wuister), die in zijn praktijk gebruik moest maken van een tolk om het merendeel van zijn patiënten te kunnen verstaan. Een inwijkeling uit het West-Afrikaanse Liberië (Bright Richards) had een paar "houten schoenen" moeten aanschaffen, om, door middel van het uitvoeren van een klompendans, zijn met veel

Amsterdamse Stadsbibliotheek

moeite aangeleerde Nederlands te kunnen gebruiken. Hij was hiertoe gekomen omdat hij, door zijn uitheemse verschijning, telkens in het Engels werd aangesproken. Een vertegenwoordiger van het midden- en kleinbedrijf (Rob Slagmolen), hield een enigszins onduidelijk betoog over het gebruik van het Nederlands en van vreemde talen zoals het Engels in het dagelijkse leven van de middenstander. Opvallend was zijn mededeling dat buitenlandse vrachtwagenchauffeurs, door hun onkunde van de Nederlandse taal, niet wisten uit welke hoek de wind in Nederland blies en daardoor nogal eens met hun voertuig in de sloot geblazen werden. De vierde was een vrouwelijke decaan (Margot van Mulken), verbonden aan de Nijmeegse Radboud Universiteit. Zij somde eerst zeer uitvoerig op welke functies ze allemaal bekleedde. Het waren er een heleboel en menigeen in de zaal vroeg zich af hoe zij nog de tijd had gevonden om naar Amsterdam te komen. De decaan verblijdde de bezoekers met haar vaststelling dat de Nederlandse samenleving zich eindelijk druk begon te maken over de positie van de Nederlandse taal en dat daarom de verkenning van de KNAW als geroepen kwam. De huidige ontwikkeling bracht niet alleen brak Nederlands, maar ook brak Engels voort en daarom pleitte Margot van Mulken voor parallel gebruik van Engels en Nederlands in het onderwijs. Of zij opleidingen in het Nederlands voor Nederlandse en in het Engels voor buitenlandse studenten bedoelde, of andersom, werd niet duidelijk. Verder stelde zij dat het Nederlands als het hoofdnet van de communicatie in Nederland te beschouwen was (in de trein naar de hoofdstad bedacht ?) en het Engels als de aanvullende "lightrail".

Lightrail

Dat was bepaald niet het enige Engelse woord dat die avond viel. Onze verslaggever heeft er minstens 214 geturfd. Ook de afbeeldingen op het grote scherm gingen dikwijls gepaard met Engelse benamingen. Het is kenmerklijk voor veel hoogopgeleide Nederlanders niet meer zo eenvoudig zich in zuiver Nederlands uit te drukken! De opsteller van de verkenning van de KNAW, Pieter Muysken, die daarna het woord nam, kon eigenlijk meteen beginnen met het kuisen van het toneel vanwege de vreemde taalboel die zijn gasten daar hadden

achtergelaten. Hij deed dat echter niet, maar verraste de aanwezigen wel met gedurfde uitspraken zoals: "Engels als brugtaal is geen goed alternatief in de sectoren veiligheid en zorg" en: "Het ontbreken van de Nederlandse taal kan de botten van de geest breken". Verder drong hij aan op het gebruik van begrijpelijk Nederlands in woord en geschrift. Hij was ook van mening dat alle inwoners van Nederland het Nederlands zouden moeten beheersen. Als afsluiting van zijn betoog voerde hij aan dat door het ontbreken van kennis van andere talen dan het Engels de instroom van berichten uit het buitenland te eenzijdig zou kunnen worden. Er zou vooral van mededelingen uit Engelstalige bron kennis worden genomen, waardoor er een beperking van de kennis van buitenlandse culturen zou ontstaan.

Engels, minder vreemde taal

Voor de gespreksronde die daarna volgde, kwamen naast de gemelde dame en heren, ook nog ten tonele: de gerechtstolk Moustapha Loukili en Henriëtte de Swart, docente Frans aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. Laatste betoogde dat het Engels dan wel een vreemde taal was maar toch wat minder vreemd dan bijvoorbeeld andere vreemde talen als Frans en Duits. Eigenlijk nam het Engels een bijzondere plaats in Nederland in. Een opmerking die insloeg als een bom; wie had dat nu achter het Engels gezocht? In ieder geval moest die wat minder vreemde taal deze bijzondere plaats maar behouden, vond de docente Frans. Opmerkelijk was haar lof voor een Amerikaanse mevrouw, die in Nederland stad en land afgang, om basisschoolbesturen over te halen Engelstalig onderwijs in te voeren. De uitkomst van die afgang zou, volgens Henriëtte de Swart, de taaldiversiteit ten goede komen (?). Het gesprek verliep verder nogal rommelig. Dat kwam vooral omdat er twee gespreksonderwerpen tegelijk werden behandeld. Enerzijds het tegengaan van de verdringing van onze taal door het Engels en anderzijds het bevorderen van de kennis van andere vreemde talen, zoals Frans en Duits. Aangezien de over het toneel dartelende gespreksleider duidelijk moeite had het gesprek in goede banen te leiden, kwam er eigenlijk geen duidelijk uitsluitsel, noch over het ene noch over het andere onderwerp.

Geen wet Jacques Toubon

Ten slotte konden er vanuit de zaal vragen aan het welbespraakte gezelschap worden gesteld, van welke mogelijkheid gretig gebruik werd gemaakt. De antwoorden waren doorgaans echter nogal vaag. Men had er enigszins moeite mee ferme standpunten in te nemen en dat was jammer. Zo antwoordde Pieter Muysken op de vraag of het niet wenselijk zo zijn in Nederland de Nederlandse versie van de Franse wet van minister Jacques Toubon in te voeren, om zodoende de Nederlandse taal te beschermen, met de mededeling dat de aandacht die in de verkenning aan de positie van het Nederlands gegeven werd voorlopig maar moest volstaan.

Na afloop werd in de gelagruimte, vanwege het gratis drankje, nog enige tijd nagepraat over dit symposium. Onze verslaggever koos, om in stijl te blijven met de indruk die hij van de avond had gekregen, voor een kopje slappe thee.

ChristenUnie laat de taal vallen

Vertrouwen in de toekomst Zonder Nederlands

HET REGEERAKKOORD VAN RUTTE III
(VVD, CDA, D66 EN CHRISTENUNIE)

ELSEVIER
uitgeverij

Jarenlang hebben de ChristenUnie (CU) en haar voorlopers GPV en RPF zich sterk gemaakt voor het vastleggen van de Nederlandse taal in de Nederlandse Grondwet. Eerst heeft het Kamerlid Van Middelkoop in 1995, samen met zijn toenmalige collega Koekoek(†) van het CDA een wetsvoorstel ter zake ingediend, dat later door de paars/groene partijen is weggestemd. In 2010 hebben de CU en het CDA, als deelnemers aan het

kabinet Balkenende-4, het nog eens geprobeerd in een soortgelijk wetsontwerp, waarin ook de positie van het Fries in Friesland werd vastgelegd. Dit wetsontwerp is kort daarop door de paars/groene meerderheid van de leden van de Raad van State afgekraakt en vervolgens op de plank blijven liggen. In november vorig jaar heeft het kersverse kabinet Rutte-3, waar de CU en het CDA (en het Nederlandshatende D66) deel van uitmaken, als een van de eerste daden het betreffende wetsontwerp ingetrokken. Taalverdediging vroeg aan de Tweede Kamerfractie van de CU waarom zij ingestemd heeft met het verlaten van haar doelstelling. Van de beleidsmedewerker de heer H. Smits van de CU ontvingen we onderstaande verklaring:

"De ChristenUnie-fractie heeft zich in haar verkiezingsprogramma inderdaad uitgesproken voor het grondwettelijk verankeren van de Nederlandse en Friese taal, evenals de gebarentaal. In de coalitieonderhandelingen hebben we vervolgens afspraken gemaakt over tal van onderwerpen. We zijn dankbaar dat we met onze vijf zetels in de Tweede Kamer zo veel tastbaar verschil hebben kunnen maken: door het sluiten van het regeerakkoord kunnen we veel belangrijke punten verwezenlijken of op z'n minst dichterbij brengen. Op onze website vindt u een overzicht van de voor ons belangrijke punten. Op sommige punten hebben we echter compromissen moeten sluiten of hebben we moeten accepteren dat onze wensen niet verwezenlijkt worden. Dat geldt ook voor het grondwettelijk verankeren van de Nederlandse taal."

Taalverdediging heeft na lezing van deze verklaring nogmaals contact gezocht met de heer Smits en hem gevraagd of het toch niet mogelijk was iets op het gebied van de wetgeving te ondernemen ter bescherming van het Nederlands en het Fries. De heer Smits zei, vanwege de gemaakte afspraken met de coalitiegenoten (VVD en vooral D66), daartoe geen mogelijkheden te zien. Hij verwees verder naar de verklaring hierover van de betreffende minister.

Vlammend protest tegen verengelsing universiteiten

Professor dr. Annette de Groot, hoogleraar experimentele taalpsychologie, is afgelopen herfst met emeritaat gegaan. Zij deed dat niet zomaar, nee, zij trok in haar afscheidsrede van leer tegen het oprukkend Engels op de universiteiten. Als deskundige bij uitstek hield zij haar gehoor voor welke nadelen het voor de leraren, de studenten, de universitaire wereld, de wetenschap, de Nederlandse taal en de Nederlandse samenleving zal hebben indien de Nederlandse taal uit het universitair onderwijs zou verdwijnen. Uit haar rede halen wij hieronder de opmerkelijkste uitspraken aan:

"De universiteiten moeten ophouden met het volledig verengelsen van de opleidingen. Dat heeft als consequentie dat de uit het buitenland afkomstige hoogleraren, universiteitsmedewerkers en studenten Nederlands moeten leren. Dat zou de gewoonste zaak van de wereld moeten zijn."

"De verengelsing is nadelig voor de taalvaardigheid van de studenten en de kwaliteit van het onderwijs."

"Het verwaarlozen van het Nederlands leidt tot taalverlies en door de mindere kwaliteit van de kennis van het Engels daalt het peil van het universitaire onderwijs."

"Omdat de woordenschat in het Engels kleiner is dan in de moedertaal, ontnemt het verengelsen van het onderwijs de meerderheid van de studenten en docenten een deel van hun uitdrukkingsvermogen en belemmert het bovendien hun denken."

"De verengelsing veroorzaakt het muilkorven van het taalgebruik en het taalgevoel van docenten en studenten, het knevelen van hun gedachten, minder diepgang van de nuance van het onderwijs, een geringer taalbegrip en terreinverlies van het Nederlands."

De mening van deze (ervarings)deskundige professor is nog eens andere koek dan die opgediend wordt door de "internationaliseerders" van de semi-overheidsinstelling Nuffic. Hopelijk is de beleidsmakers uit de universitaire wereld, van het ministerie van Onderwijs en de politiek, hiermee duidelijk geworden dat de verengelsing van het onderwijs zo spoedig mogelijk een halt moet worden toegeroepen!

Psychologisch gestoord?

Op 23 januari las ons kaderlid Cees van Gils uit Baarle-Nassau in de Volkskrant een klaagbrief van de oud-voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond, Stefan Wirken. Ons kaderlid wreef onder het lezen van het stuk zijn ogen uit: Hoe was zo iets mogelijk!

De oud-studentenleider gaf aan dat bij de Universiteit van Amsterdam voor de nieuwe jaargang van de opleiding Psychologie 594 inschrijvingen waren binnengekomen. Er was plaats voor 600 studenten, zodat alle gegadigden

aan de studie zouden kunnen beginnen. Zouden, want op het laatste ogenblik besloot het universiteitsbestuur, onder leiding van de hooggeleerde heer Igmar Visser, dat de opleiding voortaan in het Engels moest worden gegeven. Er zouden op die wijze meer buitenlandse studenten kunnen worden aangetrokken en dat zou de in de ogen van de bestuurders zo broodnodige internationalisering van de Amsterdamse Alma Mater een stukje verder helpen. Dat daardoor een groot aantal Nederlandse aankomend-studenten zou moeten afvallen deedde het bestuurscollege niet. Al die buitenlanders gaan straks, na het voltooien van hun studie, weer gezellig naar huis, en Nederland, waar een enorm tekort aan psychologen bestaat, raakt geestelijk verder in de knoop bij gebrek aan nieuwe zielkundigen. Dat dus alleen maar omdat de studieplaatsen, die de Nederlandse belastingbetalers vele duizenden euro's per jaar per student kosten, zo nodig aan vreemdelingen vergeven moeten worden.

Ons kaderlid Cees van Gils maakte zich zo boos over deze gekte, dat hij in de pen klom en de volgende reactie naar de Volkskrant stuurde:

Studietaalverandering

"In de Volkskrant van dinsdag 23 januari 2018 las ik een bijdrage met de titel: 'UvA wil liever een student uit het buitenland' van Stefan Wirken, oud-voorzitter van de Landelijke Studentenbond. Ik vind de handelwijze van de UvA meer dan stuitend. De overweging waardoor onder meer onderwijsdirecteur Ingmar Visser zich laat leiden is meer dan eigengereid en kortzichtig. En dan verwoord ik beleefd mijn opvatting. Er wordt met een vanzelfsprekende nonchalance voorbijgegaan aan het respect voor de Nederlandse taal en cultuur. Geen rekening wordt gehouden met de belangen van de 594 Nederlandse studenten, het tekort aan Nederlandssprekende psychologen, de Nederlandse arbeidsmarkt en het misbruik van Nederlandse belastinggelden. Ik heb alle begrip voor het ongenoegen en de kritische kanttekeningen van Stefan Wirken. Ik ben een in Nederland wonende Nederlander die niet eenkennig op de Nederlandse taal is georiënteerd, maar wel op prijs stelt dat het onderwijs tot en met het universitaire op de eerste plaats in de Nederlandse taal wordt gegeven. Vooral universiteiten dienen te stoppen met studierichtingen die uitsluitend in het Engels worden gegeven. Genoegzaam bekend en bewezen is dat het Engelstalige onderwijs in Nederland noch ten goede komt aan de studenten noch aan de docenten. Ook de inhoudelijke vakkennis gaat hierdoor achteruit. Bovendien is deze handelwijze van onderwijsinstututen absoluut onlogisch en niet uit te leggen ten overstaan van onze nieuwe Nederlanders."

Tweede van links: Stefan Wirken

Verzet Nijmeegse studenten

Het rommelt in de studentenwereld. De eerste tekenen van verzet tegen het opdringen van het Engels als instructietaal dienen zich aan. Na mondelinge uitingen van protest in Delft en Groningen is er nu iets op schrift gezet in Nijmegen. Ontevreden studenten, die zich ingeschreven hadden voor een Nederlandstalige opleiding en toch geconfronteerd werden met Engelstalige colleges en studiemateriaal in die taal, hebben een verzoekschrift naar de Radboud Universiteit gestuurd, waarin verzocht wordt hen van die opgedrongen vreemde taal te verlossen. Het verzoek is zeer beleefd, bijna nederig, maar wel heel duidelijk. Het behoeft geen uitleg dat Taalverdediging buitengewoon ingenomen is met het verzoekschrift. Wij hebben altijd betoogd dat de strijd tegen het verengelsen van het onderwijs pas kans van slagen heeft als de eerstelijns-slachtoffers, de studenten dus, zelf in opstand komen. En daar lijkt nu sprake van te zijn. Hopelijk krijgt dit verzet een vervolg, zodat de onverantwoordelijke bestuurders van de onderwijsinstellingen, de collaborateurs op het ministerie en in de onderwijsraad, alsmede de anti-Nederlandse politieke partijen, zich gedwongen zullen zien op hun foute schreden terug te keren en ons onderwijs weer Nederlandstalig te maken. Taalverdediging zal in samenwerking met de onderwijsbelangengroep Beter Onderwijs Nederland (BON) er alles aan te doen om dit ontstoken vuurtje aan te wakkeren. Hopelijk kunnen we dan over enige tijd, als de taalvandalen het hazenpad gekozen hebben, een vreugdevuur ontsteken! Hieronder kan u de tekst van het verzoekschrift van de moedige studenten lezen. Om de petitie te tekenen: https://www.petities24.com/nederlandstalig_onderwijs

Inhoud Petitie

“Wij, de tweedejaars psychologie-studenten van de Nederlandse track, zitten ergens mee. Wij weten dat u natuurlijk, net als wij, de grootste voorstander bent van goed onderwijs. Wij begrijpen uw wens om te internationaliseren om de nodige groei te garanderen. Wij hebben hier echter wel met het oog op de kwaliteit van het onderwijs een aantal dingen op aan te merken. Allereerst hebben wij ons ingeschreven voor de Nederlandse track, zowel de Nederlanders als de Duitsers onder ons hebben bewust de keuze gemaakt voor onze studie in de Nederlandse taal. Het benoemen van een track als ‘Nederlandstalig’, en vervolgens onderwijs aanbieden in het Engels is in die zin niet helemaal correct in onze ogen. Wij zien onszelf dan ook genoodzaakt u erop te wijzen dat op het moment van onze inschrijving het volgende op uw site stond:

Artikel 9.4 Taal van de opleiding

1. De opleiding wordt verzorgd in een Nederlandstalig en in een Engelstalig programma. Bijbehorende studieonderdelen zijn te herkennen aan een N of een E in de cursuscode.
2. Studenten schrijven zich in voor óf het Nederlandstalige óf het Engelstalige programma, en kunnen alleen in het aldus gekozen programma onderwijs volgen en tentamens afleggen.
3. Na het behalen van de propedeuse in het Nederlandstalige programma kunnen studenten tot het Engelstalige postpropedeutische programma toegelaten worden, en vice versa, mits aan de toelatingseisen wordt voldaan.
4. In afwijking van lid 1 kan de decaan besluiten studieonderdelen geheel of gedeeltelijk in de andere taal aan te bieden. Deze besluitvorming wordt toegelicht in de studiegids. De taal(eisen) per cursus worden tevens vermeld in de cursusbeschrijvingen in de studiegids. Recentelijk heeft u vervangen door het volgende:

Artikel 10.4 Taal van de opleiding

1. De opleiding wordt verzorgd in een tweetalig (Nederlands-Engels) en in een uitsluitend Engelstalig programma. Bijbehorende onderwijsseenheden zijn te herkennen aan een N of een E in de cursuscode.
2. In het tweetalige programma hebben studenten recht

op taalproductie (spreken, schrijven) in het Nederlands.

3. In afwijking van lid 1 kan de decaan besluiten onderwijsseenheden geheel of gedeeltelijk in de andere taal aan te bieden. De taal(eisen) per cursus worden waar relevant vermeld in de studiegids.

Wij zien dan ook alleen bovenstaand artikel 9.3 als invloed hebbende op ons programma.

In de wet staat Artikel 7.2. Taal:

Het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen in het Nederlands. In afwijking van de eerste volzin kan een andere taal worden gebezigd: wanneer het een opleiding met betrekking tot die taal betreft, wanneer het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt, of indien de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten daartoe noodzaakt, overeenkomstig een door het instellingsbestuur vastgestelde gedragscode. Gezien het feit dat u pas recent onze twee tracks heeft samengevoegd, is de herkomst van de studenten onmogelijk de aanleiding tot het veranderen van de taalreglementen. Dan had u namelijk gewoon de tracks gescheiden kunnen houden. Verder zouden velen van ons deze internationalisering omarmen op het moment dat het niet ten koste zou gaan van de kwaliteit van ons onderwijs. Momenteel is het echter helaas zo dat door het gebrek aan ervaring met, en kennis van de Engelse taal van onze docenten, wij de colleges niet goed kunnen volgen. Ook kunnen de docenten de stof duidelijk minder makkelijk overbrengen.

Om een lang verhaal kort te maken: wij geloven in ons recht op goed onderwijs. Momenteel is dat niet wat u ons biedt. Wij voelen ons op deze manier voorgelogen, bij het maken van de keuze voor onze opleiding. Wij zijn de studenten van de Nederlandse track van Psychologie en wij wensen alsdien onderwijs te ontvangen op het niveau dat wij van afgelopen jaar gewend zijn, op de manier die u ons beloofd heeft voorafgaand aan onze inschrijving. Wij weten dat dit mogelijk is, gezien u dit onderwijs nog steeds aanbiedt aan de derdejaars studenten.

Wij verzoeken u dan ook vriendelijk doch dringend deze punten in acht te nemen en te zoeken naar een passende oplossing.”

Kroniek van de strijd tegen onnodig Engels in het onderwijs

De weerstand tegen onnodig Engels is in de afgelopen jaren toegenomen. In de afgelopen jaren zijn veel rapporten verschenen en veel acties ondernomen. Teneinde onze lezers hiervan een overzicht te geven, hebben wij een kroniek opgesteld. Deze kroniek zal door ons periodiek bijgewerkt worden.

2003. KNAW-rapport. 'Nederlands, tenzij. Tweetaligheid in de geestes-, de gedrags- en de maatschappijwetenschappen'. In dit advies staan aanbevelingen voor het behoud van het Nederlands als wetenschapstaal.

2008. De Onderwijsraad heeft in juni 2008 een advies uitgebracht over het verbeteren van het vreemdetalenonderwijs in Nederland. In dit advies wordt een wetwijziging voorgesteld waardoor basisscholen Engels, Duits of Frans als voertaal mogen gebruiken in maximaal 15% van de onderwijstijd. Op 26 maart 2015 heeft de Tweede Kamer een wet goedgekeurd waardoor het mogelijk werd om Engels, Duits en Frans als voertaal te gebruiken in de basisschool tot maximaal 15% van de lestijd. Stichting Taalverdediging heeft getracht deze ontwikkeling te stoppen. Op 7 november 2008 is het proces tegen BOOR begonnen. In het arrest van het Hof van Justitie op 10 februari 2015 is de vordering van Taalverdediging afgewezen.

2011. Onderwijsraad. 'Weloverwogen gebruik van het Engels in het hoger onderwijs'.

27 oktober 2014. 'Een manifest tot behoud van Nederlands'. Een manifest van vier academici, waaronder Piet Gerbrandy, tegen Engelstalige colleges in de geesteswetenschappen.

2015. Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren. 'Vaart met taalvaardigheid. Nederlands in het hoger onderwijs'. Een rapport over het belang van taalvaardigheid in het hoger onderwijs. De Raad adviseerde de ministers om van hogescholen en universiteiten een structureel en integraal taalvaardigheidsbeleid te vragen.

27 juni 2015. Oproep van het Taalcollectief in het Groot Manifest der Nederlandse Taal in NRC Handelsblad. 10 actiepunten voor het gebruik van het Engels en het Nederlands in het hoger onderwijs. Ondertekend door BON-voorzitter Ad Verbrugge.

26 augustus 2016. Het merendeel van de universitaire opleidingen wordt dit jaar volledig in het Engels gegeven. Dat blijkt uit een inventarisatie van de Volkskrant.

September 2016. Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, het adviesorgaan van de Taalunie. Nederlands als taal van wetenschap en hoger onderwijs. Pleidooi voor sterke positie van het Nederlands in het hoger onderwijs. Om die te kunnen garanderen roept de Raad alle betrokkenen op om een weldoordacht talenbeleid te voeren.

20 september 2016. Voortgangsbrief Bussemaker: internationalisering is de norm.

Januari 2017. Taalakkoord, bedoeld om de taalvaardigheid van werknemers te verbeteren. De overheid wil de taalvaardigheid van werknemers met een taalachterstand verbeteren. En werkgevers stimuleren om hun medewerkers te helpen bij hun taalontwikkeling.

17 maart 2017. Taalunie. Visienota pleit voor ontwikkeling taalcompetentie. Iedereen taalcompetent! Dat is de titel van een onlangs verschenen visienota over duurzaam, eigentijds en ambitieus onderwijs. Nederlands in de 21ste eeuw. Het werken aan taalcompetenties staat daarin centraal: het geheel aan kennis, vaardigheden en attitude om taal en tekst te kunnen begrijpen en gebruiken. De visietekst is op 25 januari 2017 aangeboden aan het Comité van ministers van de Taalunie.

Mei 2017 Taalunie. De Staat van het Nederlands. Publieksrapport 2017. Meertaligheid is een realiteit, ook binnen het Nederlandse taalgebied. Engels is de taal van het internationale bedrijfsleven. Wat betekent dat voor het gebruik van het Nederlands. Op vraag van de Taalunie zijn het Meertens Instituut en de Universiteit Gent een tweejaarlijks onderzoek gestart om de positie van het Nederlands in diverse sectoren in kaart te brengen en te blijven volgen.

28 juni 2017. BON (Beter Onderwijs Nederland) begint 'Petitie voor taalkijk hoger onderwijs, tegen taalverschraling door verengelsing'.

28 juni 2017. Opinie-artikel BON in de Volkskrant. 'Engels als voertaal vernielt het hoger onderwijs' met aankondiging om naar de rechter te stappen.

Juli 2017. KNAW-rapport. 'Nederlands en/of Engels? Taalkeuze met beleid in het Nederlands hoger onderwijs'. Een rapport opgesteld op verzoek van de minister van OCW naar aanleiding van de verengelsing van het hoger onderwijs in Nederland.

17 november 2017. Annette de Groot. Bewerking afscheidscollège: Nederlands moet. Over meertaligheid en de verengelsing van het universitaire onderwijs. Verlies aan uitdrukkingsvaardigheid en denkvaardigheid. Taalvaardigheid Nederlands is ook onvoldoende. Studenten kunnen door het Engels hun academisch potentieel onvoldoende benutten. Taalbeheersing Nederlands gaat achteruit door het Engels. Ook gevaar voor het Nederlands. Domeinverlies. Tweetaligheid universiteit heeft voordelen en zou voorop moeten staan.

In 2016 heeft de minister aan de KNAW gevraagd een verkenning uit te voeren naar het taalbeleid in het hoger onderwijs. De minister heeft het rapport aangeboden aan de Tweede Kamer en ook de Taalunie om een reactie gevraagd.

11 juli 2017 KNAW Taalkeuze in het hoger onderwijs vereist maatwerk.

8 september 2017 brief BON aan informateur inzake verengelsing hoger onderwijs.

10 oktober 2017. Regeerakkoord. 'Artikel 7.2 WHW.

Het kabinet ziet scherper toe op de naleving van de wet dat opleidingen alleen Engelstalig zijn, wanneer dit een toegevoegde waarde heeft, de kwaliteit van voldoende niveau is en er in voldoende mate Nederlands-talige opleidingen zijn'.

Februari 2018. KNAW. Verkenning 'Talen voor Nederland'. Het doel van de verkenning is een coherente visie te formuleren op de positie van taal en cultuur in de Nederlandse samenleving, binnen en buiten de wetenschappen, binnen en buiten het onderwijs. De centrale vraag is welke kennis van talen en culturen Nederland nodig heeft in het bedrijfsleven, bij de overheid, bij maatschappelijke organisaties en bij kennisinstellingen.

Engelstalige advertenties

In Tilburg staat een universiteit. Daar kan men studeren in het Engels. Om studenten aan te trekken plaatst het universiteitsbestuur Engelstalige advertenties in, bijvoorbeeld, De Volkskrant. Ons kaderlid Cees van Gils, die in de omgeving van Tilburg woont, heeft hiertegen geprotesteerd bij dit bestuur:

"Eerst was het Katholieke Universiteit Tilburg, toen Katholieke Universiteit Brabant, toen Universiteit van Tilburg. Nu is het volgens een advertentie in de Volkskrant van heden: TILBURG UNIVERSITY. Ik ben een in Noord-Brabant wonende Nederlander en stel het bijzonder op prijs als u adverteert in de Nederlandse taal. Tot wie richt u zich? Ook nieuwe Nederlanders behoren de Nederlandse taal te beheersen. Van een hoogleraar in de vergelijkende letterkunde had ik een andere benadering verwacht. Of wordt verondersteld dat iedere inwoner van Nederland de Engelse taal voldoende beheerst? Ik durf de stelling aan dat veel minder dan de helft van de inwoners van Nederland de Engelse taal voldoende beheerst. Waarom deze achterstelling van de Nederlandse taal en cultuur? Of meent u voldoende redenen te hebben om de universiteit in mijn achtertuin volledig te verengelsen?"

Uit het antwoord, geschreven door drs. C Benninga (zich noemende: Woordvoerder/Spokesman van de Tilburg University), halen wij onderstaande aan: "U vraagt terecht tot wie wij ons richten. Welnu, dat zijn zowel Nederlandse als buitenlandse studenten, Nederlandse en buitenlandse bedrijven, Nederlandse en buitenlandse wetenschappers. Vandaar dat wij de mo-

gelijkheid willen hebben in zowel Engels als Nederlands te communiceren. Een zeer groot deel van onze Nederlandse studenten kiest ervoor om Engelstalige opleidingen te volgen, omdat zij een wetenschappelijke carrière nastreven bijvoorbeeld en daarbij is studie en publicatie in het Engels noodzakelijk. Wellicht te uwer geruststelling: wij hebben voor onze Nederlandse studenten speciale klassen die hen helpen met het schrijven van correct Nederlands, iets wat niet meer vanzelfsprekend is. Dus Nederlands hoort bij onze universiteit."

Commentaar Taalverdediging: De 'Spokesman' doet zich voor als een wolf in schaapskleren: iedereen die een kijkje binnen de muren van deze universiteit heeft genomen, weet dat deze instelling volledig is verengelt. Hetgeen drs. Benninga heeft geschreven is bedoeld om verontwaardigde Nederlanders, zoals Cees van Gils, zoet te houden. De zin dat de universiteit speciale klassen ingesteld heeft om Nederlandse studenten te helpen hun moedertaal correct te kunnen schrijven, is wel het toppunt! Juist door het verlaten van het Nederlands als onderwijstaal zijn de afgestudeerde Nederlanders niet meer in staat om een foutloze brief te schrijven. Het zou beter zijn om speciale klassen in te stellen om buitenlandse studenten Nederlands te leren, dan kunnen zij in het Nederlands aan de universiteiten studeren en behouden wij onze taal. Door het invoeren van de vreemde taal Engels vormt deze universiteit een Engelse taalbrandhaard in Tilburg en omstreken, want de omgeving van zo'n onderwijsinstelling verengelt mee. Misschien is dat ook wel de bedoeling van het universiteitsbestuur.

Gronings verzet

In januari werden we blij verrast door opkomend verzet in Groningen tegen de taalterror die uitgeoefend wordt door de machthebbers van de rijksuniversiteit aldaar. Alles moet bij de RUG tegenwoordig in het Engels en degenen die daar niet van gediend zijn kunnen kiezen uit: Ophoepelen, verdwijnen of wegwezen, andere keuzemogelijkheden worden niet geboden. Zo werd de dichter Jan Pieter Rawie uitgenodigd een lezing te houden over Nederlandstalige poëzie... in het Engels. Hij bedankte voor deze twijfelachtige eer. Voorwaar een kloek besluit!

Eind januari kwam de melding dat een aanzienlijk aantal studenten van plan was het hoofdgebouw van die universiteit, in het centrum van de stad, te bezetten uit onvrede over de verplichting hun studies in de Engelse taal te volbrengen. Het universiteitsbestuur sloot daarop in paniek de deuren van de hoofdvestiging, waarna de boze studenten een zit-demonstratie hielden in het even verderop gelegen Harmoniegebouw. Een verzetsdaad van jewelste, die niet zonder risico's was, aangezien de demonstranten vroeger of later wel eens met vergeldingsmaatregelen te maken zouden kunnen krijgen. Het is te hopen dat deze twee verzetsdaden het begin vormen van een beweging tegen het Engels op de RUG en alle andere Nederlandse universiteiten. Laat het protest aanzwellen!

Mededeling van de Stichting Nederlands Winnaars LOF- en SOF-prijzen 2017

LOF-prijs

An de Moor

Winnares van de LOF-prijs der Nederlandse taal is An de Moor geworden. Zij is talenbeleidscoördinator aan Odisee en de KU Leuven campus Brussel en Gent en was in 2016 in Vlaanderen academicus van het jaar. Ze schreef in november in *scienceguide.nl* een stuk over de dreigende verdringing van het Nederlands in het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen: *"Is verengelsing van de maatschappij een veelkoppig monster? We moeten vermijden dat het Nederlands een 'kombuistaal' wordt en als relevante academische taal en als publicatietaal verdwijnt."*

Tweede werd Lotte Jensen, hoogleraar aan de Radboud Universiteit, die ook een hartstochtelijk pleidooi hield voor een stevige positie van het Nederlands in het hoger en wetenschappelijk onderwijs in Nederland: *"Zelfs Vondel wordt in een Engels keurslijf geperst. Te zot voor woorden."*

Lotte Jensen

Erik D'hamer

Derde werd Erik D'hamers, die in *VLinks* eveneens vurig pleitte voor een stevige positie van het Nederlands in het hoger en wetenschappelijk onderwijs. Deze politiek dakloze Vlaming, Vlaamsgezind en sociaal, progressief, fervente fietser en hij hanteert graag de pen als wapen.

SOF-prijs

De SOF-prijs der Nederlandse taal 2017 gaat naar de Universiteit van Leiden. Deze oudste universiteit van Nederland vond het nodig om haar bibliotheek een Engelse naam te geven die, afgekort, L.U.L. oplevert. In de nog steeds voortdurende hang van de universiteitsbestuurders naar meer Engels wordt alles wat maar enigszins naar de Nederlandse herkomst riekt om zeep geholpen, met soms zeer onkiesse resultaten.

Bibliotheekgebouw Universiteit Leiden

Verder werd voor de SOF-prijs genomineerd: koning Willem Alexander van Nederland. Deze koning weigert Nederlands te spreken bij staatsbezoeken, terwijl andere staatshoofden wel van hun eigen taal gebruik maken, bij zulke gelegenheden. Koninklijke onderdanigheid i.p.v. koninklijke waardigheid.

Staatsbezoek aan Portugal

Motie Beertema nipt verworpen

Op 31 januari heeft de Tweede Kamer gestemd over de zeer belangrijke motie 612, betreffende het hoger onderwijs, ingediend door Harm Beertema (PVV). Deze motie gaat over het handhaven van het wetsartikel waarin staat dat het hoger en universitair onderwijs in Nederland in het Nederlands gegeven dient te worden. De uitslag van de stemming was als volgt:

Voor: PVV+CDA+SP+ChristenUnie+PvdDieren+50plus+SGP+Forum voor Democratie = 70
Tegen: VVD+D66+GroenLinks+PvdA+DENK = 77 VERWORPEN!

Hier volgt de letterlijke tekst van motie 612: *"Voorgesteld 31 januari 2018. De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat het Nederlands als onderwijs-, onderzoeks- en instructietaal steeds verder in het nauw raakt door de verengelsing van het Hoger Onderwijs; constaterende dat wetsartikel 7.2 van de Wet op het hoger onderwijs voorschrijft dat de positie van het Nederlands binnen het Hoger Onderwijs en de wetenschappen gewaarborgd blijft; verzoekt de regering om zich te houden aan de Wet op het Hoger Onderwijs, artikel 7.2, en de positie van het Nederlands als onderwijsstaal onverkort overeind te houden, op de wettelijke uitzonderingen na, en de verengelsing van het onderwijs terug te dringen, en gaat over tot de orde van de dag."*

De Rabobank is taalontworteld!

Ons kritisch kaderlid Kees Ruig kwam in het nieuwsblad van zijn woonplaats, "VIAHeumen", een advertentie van de Rabobank tegen. U raadt het al... nog diezelfde dag stuurde hij onderstaande boze reactie naar het blad:

"In VIAHeumen van deze week trof ik een advertentie van uw bank aan. In de korte introductie schrijft u o.a. "De Rabobank is een financiële dienstverlener met haar wortels in Nederland". Een paar regels verder staat "De missie van de Rabobank luidt: 'growing a better world together'. Wellicht is het u ontgaan dat in het land waar uw wortels liggen Nederlands de voertaal is. Wat is er mis met b.v. "Samen op weg naar een betere wereld"? Misschien moet uw bank nog wat beter wortelen in dit land? Succes daarbij!"

Inge Pfeil, directiesecretaresse van de afdeling 'Business Support' van de Rabobank van Nijmegen, stuurde onderstaande reactie:

"Uw opmerking is begrijpelijk. Er is niets mis met het gebruik van de Nederlandse taal. De steeds verder gaande mondialisering heeft tot gevolg dat er over steeds grotere afstanden betrekkingen worden aangegaan die over onze landsgrenzen heen reiken. En, dan kan het gebruik van Engels als voertaal handig zijn."

Commentaar redactie: Dit antwoord lijkt rechtstreeks overgeschreven te zijn uit het Groot Smoezen Boek voor Taalvervuilers, hoofdstuk 13: "Brenge je tegenstanders in verwarring met een smoes die nergens op slaat!"

VIAHeumen wordt verspreid in Groesbeek, Malden en Heumen, aan de Nederlandse kant van de grens met Duitsland. Deze drie dorpen zijn vanuit Nijmegen in 20 minuten met de bus te bereiken. Daarbij is VIAHeumen een Nederlandstalige uitgave die niet door Engelstaligen gelezen wordt, dus waar heeft deze vrouw het over. Is een bank waar zo iemand de post beantwoordt nu een serieuze financiële instelling waar u uw geld aan moet toevertrouwen? Stop het maar liever in een oude kous!

Alternatief voor de Rabobank

Ongenoegen in Ronse

De Oost-Vlaamse gemeente Ronse is in de jaren zestig opgescheept met de verplichting Franstaligen die in deze gemeente komen wonen, in het Frans van dienst te zijn. Dat wil zeggen dat Franstalige inwijkingen geen strobreed in de weg mag worden gelegd wanneer zij het vertikken zich aan te passen. Die Franstaligen piekeren er dus niet over om Nederlands te leren. Dat kost de gemeente handenvol geld. Bovendien vormen zij een storende factor in de Ronse' samenleving. Het aantal onaangepaste Franstaligen groeit jaarlijks en daarom heeft bijna de hele gemeenteraad (alleen de SPa-fractie deed er niet aan mee) een verzoekschrift naar de Vlaamse regering gestuurd om van deze heilloze verplichting verlost te worden. Nu gaat die regering daar niet over, maar het is toch een duidelijk sein dat opgemerkt zal worden door de federale Belgische regering die er wel over gaat. (bron: VB-fractie Vlaams Parlement)

Geen "Kus en Rij" in Poperinge

Onze verantwoordelijke voor West-Vlaanderen, Frank Masschelein, heeft eindelijk antwoord van het stadsbestuur van Poperinge ontvangen op zijn schriftelijk verzoek om vervanging van de borden met daarop de tekst: "Kiss & Drive", door borden met een Nederlandstalig opschrift:

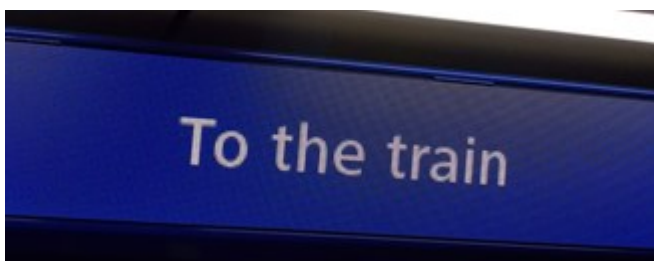
Het Stadsbestuur (via Mijnheer Geuens) laat weten dat het de benaming "Kiss en Drive Zone" heeft vervangen door "Kiss and Ride" zone (omdat dit laatste blijkbaar in het woordenboek van de Nederlandse taal is terug te vinden. "Kus en Rij" zone staat er kennelijk niet in.

Schiphol: Gepasseerd station

Voor het Nederlands is Schiphol een gepasseerd station. De Nederlandse Spoorwegen hebben deze stopplaats omgedoopt in "Schiphol Airport", op het grote vertrektijdenbord wordt alles alleen in het Engels aangegeven en op de perrons worden steeds meer opschriften ook alleen maar in die vreemde taal aangebracht. Onze taal wordt stapsgewijs uitgefaseerd. U heeft hier in onze vorige Nieuwsbrief al het nodige over kunnen lezen. Taalverdediging heeft zich hierover bij de NS beklagd en kreeg als antwoord van woordvoester Carola Belderbos, dat het reizigerskorps dat van het station gebruik maakt, voor 70% uit buitenlandse toeristen bestaat en voor 30% uit forensen en die laatsten zouden allemaal Engels kunnen lezen. Zo'n idioot antwoord hebben we in onze meer dan 18-jarige strijd tegen de verengelsing nog nooit ontvangen. De leiding van de spoorwegmaatschappij is kennelijk niet meer alleen niet in staat treinen op tijd te laten rijden (blaadje of sneeuwvlok op het spoor?) maar kan ook niet rekenen. Waar zijn anders de Nederlandse toeristen, de Nederlandse overstappers van de bus op de trein, de afhalers van de luchtreizigers, de vele personeelsleden van de luchthaven, zoals de schoonmakers, en al die andere groepen die van de ijzeren baan van en naar station Schiphol (Airport) gebruik maken, gebleven? Hebben zij allen de trein gemist? Kunnen al die buitenlandse toeristen Engels lezen? Is de Nederlandse taal een hinderlijk wegwerpartikel? Het is duidelijk dat de woordvoester die onze klacht behandelde zo maar iets opgeschreven heeft om ervan af te zijn. Zou de bron van deze taalekkende misschien oud-minister Van Boxtel kunnen zijn? Deze, door vriendjespolitiek, bij de NS aan de macht gekomen D66-politicus heeft als directeur de mogelijkheid om de foute ideeën van zijn partij op taalgebied in praktijk te brengen en maakt daar kennelijk gretig misbruik van. Voor de volledigheid volgt hier de letterlijke weergave van het antwoord van woordvoester Carola Belderbos van de Nederlandse Spoorwegen:

"Op alle Nederlandse stations is de informatie in het Nederlands. Op onze kaartautomaten kunnen reizigers een taalkeuze maken. Voor station Schiphol Airport en Amsterdam worden uitzonderingen gemaakt vanwege de grote groepen buitenlandse reizigers en toeristen. 30-35% van de reizigers op Schiphol is forens. 65-70% is buitenlandse toerist en onbekend op de luchthaven/het station.

Deze grote groep heeft juist behoefte aan Engelstalige informatie. Vroeger stond er bijv. alleen Schiphol op de borden. Internationale reizigers begrepen vaak niet dat het om de luchthaven ging. Dit was de meest gestelde vraag aan onze medewerkers op Amsterdam Centraal. Daarom hebben we de bestemming 'Schiphol' aangevuld met 'Airport' (dit is ook de naam van de luchthaven: Amsterdam Airport Schiphol). Daar waar we alleen Engelstalige informatie gebruiken, is er vaak geen ruimte om tweetalig te informeren. Nederlandse toeristen begrijpen overigens de Engelstalige teksten over het algemeen ook prima."

Chinees taallesje voor Schiphol

"Het Nederlands is een verdwijnende taal en de directie van Schiphol voelt zich niet verplicht deze taal uit nostalgische overweging te handhaven". Deze schandalige opmerking kregen actievoerders van Taalverdediging in 2003 van de leiding van de nationale luchthaven van Nederland te horen. Sindsdien is het Nederlands er praktisch uitgeroeid en worden Nederlandstaligen daarmee op ongekende wijze gediscrimineerd. De Nederlandse overheid heeft als eigenaar van deze vertrek- en aankomstplaats altijd geweigerd de luchthavendirectie terecht te wijzen en is daarmee volledig medeplichtig aan de achterstelling van haar eigen onderdanen. Laffe ondernemingen die op Schiphol uitbatingen hebben of reclame maken zijn dikwijls gezwicht voor de druk die op hen uitgeoefend werd door de Nederlandshatende bestuurders van de nv. Luchthaven Schiphol, zoals het vliegveld officieel heet, en voeren de verengelsinggeboden op slaafse wijze uit.

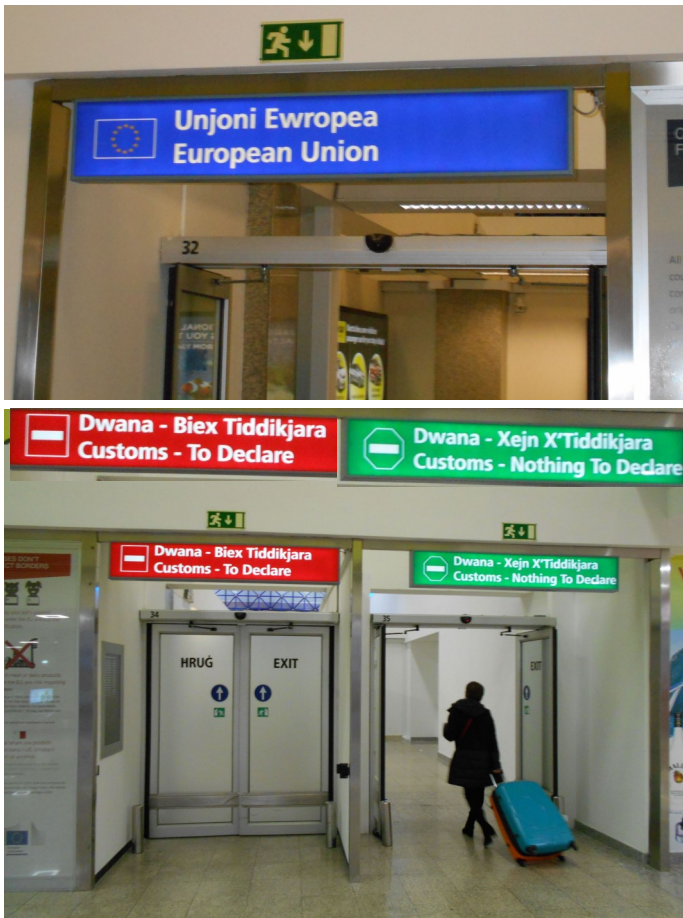

Wie schetst daarom de verbazing van een taalverdediger die onlangs het vliegtuig van Alitalia naar Rome pakte. In de "slurf" die hem vanuit de C-pier toegang tot het toestel verschafte, viel zijn blik op een aan de wand aangebrachte gebruiksaanwijzing voor de bediening van de voorziening. Die was in het Chinees en het Nederlands en in het geheel niet in het Engels (zie foto). Het bleek dat deze passagiersbrug in China vervaardigd was en daar wist men niet beter dan dat er in Nederland Nederlands gesproken werd. Aan de geestelijke afwijking om de eigen taal af te schaffen had de Chinese fabriek geen boodschap en zodoende kunnen Nederlandstaligen (en degenen die Chinees kunnen lezen) bij het aan boord gaan van de vliegtuigen genieten van een aanduidingsbord ZONDER de Engelse taal. Wat een opgeruimd gevoel zal dat geven. Met dank aan de Chinezen.

Luchthaven Malta

Op de nationale luchthaven van Malta, Luqa geheten, heeft men volstrekt geen begrip voor de vreemde taalgang van zaken op Schiphol. Malta was vroeger een door de Engelsen bestuurde eilandengroep en toen de onafhankelijkheid werd uitgeroepen, heeft men als de wiedeweerga het eigen Maltees tot nationale taal verheven. Dat wordt de bezoeker meteen na aankomst duidelijk. Alles staat op de luchthaven in de eerste plaats in het Maltees aangegeven. Niet dat de Maltezen geen Engels kunnen lezen, dat kunnen ze beter dan de meeste Nederlanders. Zij zijn echter trots op de eigen taal en cultuur en laten dat merken. Als je ze vertelt dat op de Nederlandse nationale luchthaven bijna geen woord Nederlands meer voorkomt, staan ze je met open mond aan te kijken en denken voor de gek te worden gehouden!

Brief aan nieuwe directeur Schiphol

Begin maart is de oud-staatssecretaris de heer Benschop door de, door de Nederlandse regering en de gemeenten Amsterdam en Rotterdam aangestelde, commissarissen, benoemd tot president-directeur van de N.V. Luchthaven Schiphol. Taalverdediging stuurde hem onderstaande gelukwens:

“Hierbij zouden wij u van harte geluk willen wensen met uw benoeming tot president-directeur van de N.V. Luchthaven Schiphol. Deze luchthaven is een van de modernste van Europa en is voor velen tevens de vertrek- en toegangspoort van Nederland. Er is voor de Nederlandse bezoekers veel te beleven en het vertoeven aldaar zou voor hen een aangename zaak moeten zijn. Dat is het echter niet; er ontbreekt namelijk iets heel belangrijks: de Nederlandse taal. Tot 2003 waren alle aanduidingen in de luchthavengebouwen in twee talen gesteld: in het Nederlands en (iets kleiner) in het Engels. Uw voorgangers hebben daar een einde aan gemaakt. In genoemd jaar zijn de borden vervangen en sindsdien is het tevergeefs zoeken naar aanduidingen in onze taal. Schiphol is daarmee de enige internationale luchthaven van Europa, en misschien wel van de hele wereld, waar de eigen taal is afgeschaft.

Dat is volkomen onaanvaardbaar en de meeste Nederlandstaligen ergeren zich er groen en geel aan. Zij voelen zich niet meer thuis op Schiphol en schamen zich voor deze toestand. Velen van hen worden door dit taalbeleid ook nog eens regelrecht gedupeerd omdat zij onvoldoende kennis van de Engelse taal hebben om de aanduidingen te begrijpen en zodoende verstoken blijven van de broodnodige informatie om hun weg te kunnen vinden op de luchthaven. Zij voelen zich gekwetst en gediscrimineerd! Buitenlandse bezoekers nemen een volk dat zijn eigen taal verloochent niet meer serieus en lachen ons uit, terwijl inwijkelingen verwonderd opkijken en zich afvragen waarom zij zich nog zouden aanpassen en een taal leren die door de autoriteiten van het land van vestiging kennelijk als minderwaardig wordt beschouwd.

U begint uw werkzaamheden op de luchthaven met een schone lei. Het zou u werkelijk sieren indien u uw invloed als president-directeur zou aanwenden om aan deze misstand een einde te maken door ervoor te zorgen dat onze Nederlandse taal weer in ere wordt hersteld op Schiphol.”

Afrikaanstalige plaatsnamen op Google

Nadat Google, op zijn kaartjes voor Nederlandstalige computers, overgegaan was tot het uitsluitend in het Nederlands weergeven van de straatnamen in Brussel en de faciliteitengemeenten langs de taalgrens in België en het benoemen van de bekende plaatsnamen in Wallonië en Zuid-Vlaanderen in onze taal, staan op de landkaartjes van Zuid-Afrika en Namibië nu ook de meeste plaatsnamen met hun Afrikaanse naam vermeld. Dat, in tegenstelling tot de kaartjes op de computers die op het Afrikaans zijn ingesteld. Daarop verschijnen uitsluitend Engelstalige plaatsnamen. Waarom dat is weten wij natuurlijk ook niet, maar het is niet uit te sluiten dat dit onder druk van de regeringen aldaar gedaan wordt. Maar gelukkig kunnen Afrikaanstaligen die gesteld zijn op landkaartjes van Zuidelijk Afrika in hun eigen taal hun computer op het Nederlands instellen.

Verslag debat Engels in Nederland(s)

Het debat “Engels in Nederland(s), verrijking of verarming” vond plaats op 24 februari 2018 in Den Haag en werd georganiseerd door Stichting Politiek Theater en het Willemsfonds te Gent. Het aantal bezoekers bedroeg ruim 60. Debatleider was René Appel.

Geert van Istendael uit Vlaanderen was de eerste spreker. Zijn betoog bestond uit de overwegingen die we van Van Istendael gewend zijn. Wij noemen enkele zaken. Hij trok een vergelijking met de gang van zaken in Vlaanderen. Ten tijde van de taalstrijd werd door de toenmalige elite vaak gewezen op de onmogelijkheid dat het Nederlands de rol van het Frans in het maatschappelijke leven zou kunnen overnemen. Uiteindelijk is dat wel gebeurd. Dezelfde elite beweert nu dat de rol van het Nederlands is uitgespeeld. Volgens Van Istendael zouden ze ook deze keer ongelijk kunnen krijgen. In verband met voorgaande wees Van Istendael op de mogelijkheid om gebruik te maken van soortgelijke ontwikkelingen elders. Ook de meest gesproken talen in Europa zullen onder druk komen te staan van het Engels. Dat zal een tegenactie veroorzaken waarmee deze grote talen objectieve bondgenoten worden van de wat minder gesproken talen zoals het Nederlands.

De volgende spreker, Pieter Muysken van de KNAW, maakte van zijn toespraak gebruik om een nieuw rapport van de KNAW aan te prijzen. Het in februari 2018 uitgebrachte rapport onder de naam "Talen voor Nederland" heeft als centrale vraag welke kennis van talen en culturen Nederland nodig heeft in het bedrijfsleven, bij de overheid, bij maatschappelijke instellingen en bij kennisinstellingen. Achterliggende reden voor het rapport is de zorg over de dominante rol van het Engels en de daarmee samenhangende kleinere ruimte voor de andere talen, waaronder het Nederlands.

Voor de Taalunie sprak Kevin de Coninck. Hij gaf een overzicht van de werkzaamheden van de Taalunie. Genoemd werd ondermeer het in 2017 verschenen onderzoek onder de naam van "Staat van het Nederlands", waarin wordt nagegaan in welke mate in Nederland en in Vlaanderen het Nederlands wordt gebruikt. Zoals reeds bekend was het oordeel van de Taalunie op

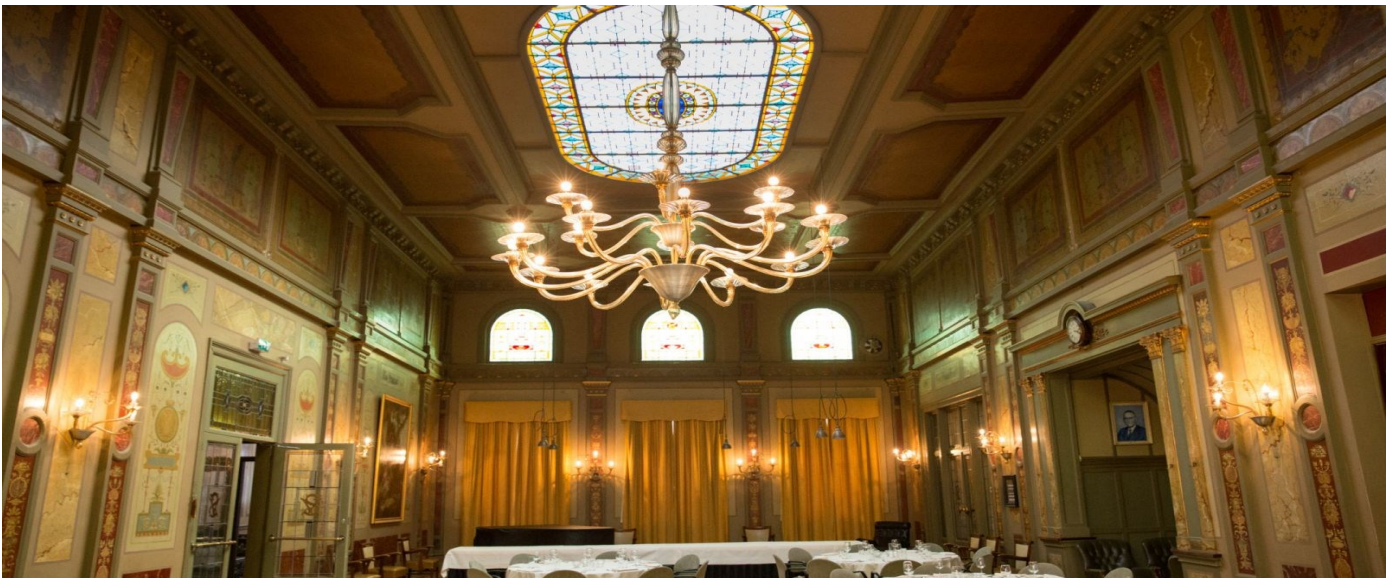
basis van dit rapport dat de positie van het Nederlands uitstekend was. Een vreemd oordeel als men denkt aan de stortvloed van het Engels en de ongecontroleerde, illegale verengelsing van het hoger onderwijs.

Op een vraag van Appel in welke mate de Taalunie aan taalbeleid deed, kwam een onduidelijk antwoord. De Coninck wilde nog wel kwijt dat de Taalunie van mening is dat de overheid als financier van het hoger onderwijs voorwaarden moet stellen aan de onderwijsinstellingen inzake het gebruik van het Engels.

Vervolgens kwam Lieke Kézér aan het woord. Zij is schrijfster van romans. Haar inbreng beperkt zich tot de vaststelling dat de positie van het Nederlands niet is bedreigd. Als merkwaardig voorbeeld noemde zij Nederlandse emigranten die hun taal in ere hielden. Appel merkte vervolgens terecht op dat het algemeen bekend is dat Nederlandse emigranten in vergelijking zeer snel afstand doen van hun moedertaal.

Ten slotte was het woord aan Jean-Pierre Geelen, werkzaam bij de Volkskrant. Geelen vertelde wat over zijn werk bij de krant als ombudsman, waaronder blijkbaar ook het stijlboek viel. Zijn stelling was dat de Volkskrant overbodig Engels wil vermijden, maar dat men niet alles wil en kan tegenhouden. Volgens Geelen is taalcreativiteit belangrijker dan de gebruikte taal. Een typische Volkskrant-benadering. Men wil namelijk uit alle macht vermijden dat men voor taalnationalist wordt versleten. Uit het publiek werd de spreker door Jacob Grit gewezen op het bestaan van het woordenboek "Op-en-top Nederlands", waarin onnodig Engels van een vertaling wordt voorzien.

Na een korte tweede ronde voor de sprekers en een vragenronde voor de bezoekers sloot debatleider René Appel de bijeenkomst. Was dit een zinvol debat? Dat viel nogal tegen. De kwaliteit van de uitgenodigde sprekers was niet overtuigend. Veel verder dan wat algemeenheden kwam men niet. Voor iemand die vaker dit soort debatten heeft meegemaakt, was dit debat een herhaling van zetten. Er was geen enkele poging om het debat te richten op de kern van het probleem.

Het debat werd gehouden in “Sociëteit De Vereeniging” te 's-Gravenhage

Rutte: Engels in Berlijn

De Nederlandse minister-president Rutte heeft op 2 maart in Berlijn in een toespraak voor leden van de Bertelsmannstichting zijn licht laten schijnen over de toekomst van de EU. Wat hij in die toespraak allemaal heeft gezegd is niet zo belangwekkend (uit ervaring weten we allemaal dat zijn toezeggingen, afspraken en beloftes de waarde hebben van een vodge oud papier), maar wel in welke taal hij dit heeft gedaan. Dat was namelijk in het Engels. De Nederlandse regeringsleider maakt er een gewoonte van om in EU-verband te kiezen voor de Engelse taal en daarmee tegen zijn eigen taal. Zodoende brengt hij het Nederlands, als officiële taal van de EU, onherstelbare schade toe en discrimineert hij zijn eigen volk. Dat is overigens volledig in lijn met het negeren van het Nederlands door zijn geestverwanten in het Europees Parlement, de leden van de fractie aldaar van VVD66, die eensgezind kiezen voor het gebruik van het Engels tijdens de vergaderingen. De tolken moeten hun uitspraken dan weer naar het Nederlands vertalen voor de overige Nederlandstalige leden. De vraag is: waarom doen Rutte en die EP-leden dat. Het Verenigd Koninkrijk zal volgend jaar de EU verlaten en daarna zal het Engels in de EU nog slechts een marginale positie innemen. Alleen in Ierland heeft het Engels dan nog een officiële status (als tweede taal naast het Keltisch) en er zijn ook nog enkele Maltezers die in de vergaderingen af en toe gebruik maken van hun oude koloniale taal. Maar verder is het over en uit voor het Engels, temeer daar de overgebleven grote EU-staten nu al loeren op de mogelijkheden om hun taal, na het uitreden van het VK, naar voren te schuiven. Is het misschien de bedoeling van de VVD66-fractie en MP Rutte om volgend jaar het Engels als taal van Nederland te adopteren en het Nederlands te laten vallen? Wij zouden daar niet vreemd van opkijken.

Taaldiscriminatie EU (2)

In onze Nieuwsbrief 2017-3 heeft u kunnen lezen dat de Sollicitatiedienst van de Europese Unie Nederlandstaligen discrimineert. Wij hebben de Nederlandse regering gevraagd of dat bij haar bekend was en wat haar reactie daarop was. Het antwoord kwam van de plaatsvervangend directeur van het ministerie, de heer Hanno Würzner.

Het is een lang verhaal dat hierop neerkomt: de Nederlandse regering erkent dat de EU bij sollicitaties voorrang verleent aan de vijf meest gesproken talen in de EU (Duits, Engels, Frans, Italiaans en Spaans). Er wordt vastgesteld dat die beperkende keuze om prak-

tische redenen is gemaakt. Van protest hiertegen door de Nederlandse regering is geen sprake. Dat betekent dat de Nederlandse regering de taaldiscriminatie van haar onderdanen aanvaardt. De redenen van de beperking tot slechts vijf sollicitatietalen zijn dat het ondoenlijk is om het solliciteren in alle 24 EU-talen mogelijk te maken en dat er in de praktijk hoofdzakelijk van de vijf genoemde talen gebruik gemaakt wordt binnen de muren van de EU-gebouwen. Uit dit antwoord kan de gevolgtrekking worden gemaakt dat de andere talen dan de vijf genoemde nauwelijks nog enige rol spelen en dat er dus weinig meer overblijft van de rechten op het gebruik van onder andere de Nederlandse taal in de EU-instellingen. Langzaam maar zeker wordt de EU een vijftalige statenbond, waarbij de sprekers van de andere EU-talen de keuze hebben tussen het gebruik van een van deze talen, of afhaken. Taalverdediging vindt dit onaanvaardbaar en roept de oppositiepartijen in de Tweede Kamer op om deze discriminatie van Nederlandstaligen zo spoedig mogelijk aan de orde te stellen. Hier volgt het volledige antwoord van de plaatsvervangend directeur van het ministerie van Buitenlandse Zaken:

Bij deze reageer ik graag op de door u toegestuurde vragen op 30 juli 2017 betreffende de vermeende discriminatie van Nederlandstaligen bij een aantal testen van het algemeen vergelijkend onderzoek voor de selectie van personeel voor de instellingen van de Europese Unie ('het concours'). Het talenregime dat u omschrijft in uw mail is het talenregime dat wordt gehanteerd bij de lopende competitie voor generalisten (AD/338/17). Het Europees Bureau voor Personeelsselectie (EPSO) is opgericht bij Besluit 2002/620 EG van het Europees Parlement, de Raad, de Commissie, het Hof van Justitie, de Rekenkamer, het Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en de Europese Ombudsman. EPSO is belast met de organisatie van algemene vergelijkende onderzoeken met het oog op de samenstelling van lijsten van geschikte kandidaten voor de aanwerving van ambtenaren. Op grond van Besluit 2002/620/EC stellen de secretarissen-generaal van de instellingen en organen de maatregelen vast voor de tenuitvoerlegging van dat besluit. Bij Besluit 2002/621 hebben de secretarissen-generaal een Raad van Bestuur ingesteld die onder andere de werkingsregels en de organisatiestructuur van het Bureau, de beleidsbeginselen voor selectie, het werkprogramma en budget vaststelt. Het interne functioneren van EPSO (inclusief het gebruik van talen in vergelijkende onderzoeken) is dus een aangelegenheid van de Raad van Bestuur van EPSO. In geval van geschillen worden beroepen tegen de Europese Commissie gericht.

Op 24 september 2015 heeft het EU-Gerecht in zaken T-124/13 en T-191/13 Italië en Spanje vs Commissie drie aankondigingen van vergelijkend onderzoek van EPSO, gepubliceerd in december 2012 en januari 2013, nietig verklaard omdat deze discriminatoir waren en in strijd waren met Verordening 1/1958 tot regeling van het taalgebruik van de Unie. Volgens de rechtspraak van het Hof kan een beperking van de keuze van een taal als tweede taal voor deelneming aan de algemene vergelijkende onderzoeken gerechtvaardigd worden door het belang van de dienst. Dit belang van de dienst moet echter objectief gerechtvaardigd zijn en het vereist niveau van talenkennis moet

evenredig zijn aan de werkelijke behoeften van de dienst. In dit geval had de Commissie volgens het Gerecht echter niet aangetoond dat de betrokken taalbeperkingen in de aankondigingen beantwoordden aan het belang van de dienst.

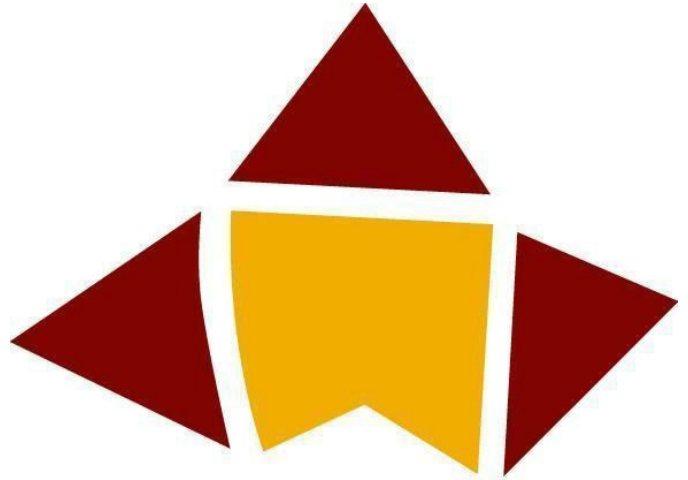

Naar aanleiding van de uitspraken van het Gerecht heeft EPSCO besloten om het talenregime voor de lopende competitie voor generalisten (EPSO/AD/338/17) aan te passen. Zoals gesteld in de aankondiging (Publicatieblad 2017/C 99 A/01[1]) is het volgens EPSCO om praktische en organisatorische redenen niet haalbaar om de toetsen in alle fasen van het vergelijkend onderzoek in 24 talen af te nemen. EPSCO en de jury gebruiken daarnaast een beperkt aantal voertalen om betere uniformiteit te garanderen bij het vergelijken en controleren van de sollicitatiedossiers. Ten slotte moeten de inspanningen en middelen die voor elke extra toegelaten taal vereist zijn, volgens EPSCO in verhouding staan tot het extra aantal kandidaten dat daardoor zou kunnen deelnemen aan het vergelijkend onderzoek. Daarom dienden kandidaten tijdens de eerste fase van de inschrijving voor deze competitie alle officiële EU-talen te vermelden die zij minimaal op niveau B2 beheersten. Vervolgens maakte EPSCO een ranglijst van de talen die op niveau B2 of hoger werden opgegeven. Daarbij controleerde zij of dit overeenstemde met de behoeften van de dienst. Op basis hiervan stelde EPSCO de vijf talen vast waarin de elektronische postbakopdracht en het assessment zullen kunnen worden afgelegd (taal 2). De gekozen talen zijn voor deze selectieprocedure Frans, Engels, Duits, Italiaans en Spaans.

EPSCO heeft de Lidstaten op voorhand geïnformeerd over het talenregime van de lopende competitie voor generalisten. Aangezien het vaststellen van het talenregime voor competities een bevoegdheid van de Raad van Bestuur van EPSCO is, heeft Nederland kennis genomen van deze informatie. Daarbij is van belang op te merken dat kandidaten in alle officiële EU-talen met EPSCO kunnen communiceren, dat de eerste test van de selectieprocedure in alle EU-talen kan worden afgenomen en dat het ook voor sprekers van het Duits, Spaans, Engels, Frans of Italiaans niet is toegestaan de e-tray en de tests van het assessment center in dezelfde taal te doorlopen als de computer based test. Overigens zijn bij de Nederlandse overheid door deelnemers aan het concours geen klachten binnengekomen over het gevoerde taalbeleid.

Taalbad voor Brusselse ambtenaren

Huis van het Nederlands

Vlaams minister van Brusselse Zaken, Sven Gatz (OpenVLD), maakte in januari bekend dat ambtenaren van de stad Brussel die onvoldoende kennis bezitten van onze taal, de komende zomer in de gelegenheid zullen worden gesteld een taalbad te nemen in de tuin van het Huis van het Nederlands aan de Champagnestraat in de Vlaamse hoofdstad. Voor zover de naam van deze straat twijfel zou zaaien, wordt verzekerd dat er tijdens het baden absoluut geen druppel van dit edele vocht zal worden geschonken. Het bad zal enkel en alleen, en wel tot aan de rand toe, gevuld zijn met zuiver Nederlandse woorden. Indien opgekomen ambtenaren, wegens taalvrees, te lang zullen talmen om het bad in te gaan, zijn aanhangers van Taalverdediging gaarne bereid naar het Huis van het Nederlands te komen om hen ter plekke kopje onder te duwen!

Max Magazine

Onze taalverdedigster Astrid Roijen maakte ons opmerkzaam op een onderzoek over ergernissen onder de lezers van het blad van de Omroep MAX (MAX Magazine 12 januari). Uit dit onderzoek blijkt dat maar liefst 53% van de ondervraagden zich groen en geel ergert aan het onnodig gebruik van Engelse of Engelsachtige woorden. Eigenlijk zouden deze geërgerden zich allemaal moeten aansluiten bij Taalverdediging, om samen met ons deze ergerlijke verengelsing te bestrijden. We overwegen een advertentie in het Max Magazine te plaatsen.

De Gewóne Nederlander en zijn taal

Die gewóne Nederlander krijgt in onze nimmer saai samenleving veel dingen door de strot geduwd – afzender: de vlotte jongere generaties – waar hij of zij niets mee kan en waar ook niet om gevraagd wordt. Natuurlijk bedoel ik niet zegenrijke uitvindingen waarmee iedereen blij is: de telefoon, de wasmachine en de puntzak friet bij Smullers in de stationshal. Nee, ik bedoel de constante vernietiging van algemeen verworven en aanvaarde geestelijke waarden, waarvan onze moedertaal er slechts één is. Via de taal vormen we ons karakter en kunnen we met elkaar communiceren (= in contact komen en gedachten uitwisselen).

Zonder taal geen 'beschaafde', eigentijdse samenleving en ook: geen contact met het verleden. Verschillende malen in het verre, maar ook in het recente verleden heb ik hoogleraren, journalisten, de NPO en niet te vergeten onze Tweede Kamerfracties geweest op het vernietigen van onze taal met hersenloos Zwerf-Engels door jawel: hoogleraren, journalisten, de NPO en Tweede Kamerleden van onze moeizaam aangeleerde moedertaal. Slechts één keer, bij een andere gekte, heeft men willen luisteren. Mijn taalgevoel stond op exploderen toen iedereen de zinsaccenten op eigen houtje ging verleggen: 'Op weg naar Amsterdam hebben we in het drukke verkeer groot risico gelopen...' Alsof je dit risico ook fietsen kunt. Een telefoontje naar de NOS en de 2e Kamer heeft toen wel geholpen: "Jullie maken je totaal belachelijk.." Het woord weekend eruit krijgen lukt niet. Goed opgeleide mensen voor het weerbericht na het journaal, blijven koppig over 'wiekent' praten. Maar als je ze vraagt: "Ga je volgende 'wiek' nog zeilen in Sneek?" kijken ze je niet-begrijpend aan. Op mensen met een goed ontwikkeld taalgevoel komt het woord 'wiekent' midden in een goede Nederlandstalige zin over, als een vies schuttingwoord, dat zo maar tijdens een lezing vanuit het publiek opstijgt. Dat de drie weermannen en die ene weervrouw dit zelf niet aanvoelen, stemt mij droevig.

Over de verengelsing is al veel geschreven, dus aan dit onderwerp ga ik hier voorbij. Het kan nog gekker....! Sinds in 2012 die aardige VVD-minister Stef Blok in het openbaar mocht spreken, heeft vooral het zachte geslacht in ons land die verschrikkelijke 'Gooise Aahûr' van hem overgenomen. Wil of kan niemand

hem vertellen dat hij zich met dit spraakgebrek enorm belachelijk maakt..? Veel meisjes en vrouwen, vooral in de Randstad, doen hem nu na; met de dames van de NPO/NOS voorop. Wij kijken regelmatig naar programma's van regionale omroepen. Die zijn vaak stukken beter dan het weinig creatieve geneuzel van de publieksomroepen. Vooral Omrop Fryslân springt er goed uit. Als we nu eens gaan voorstellen aan de 2e Kamerfracties om van al die NPO's lokale en regionale zenders te maken....? Dan hoeven Gewone Mensen niet meer zo kwaad te worden en weer opnieuw in de pen te klimmen (c.q. toetsenbord) om hun emoties te uiten. –

N. Kats.

Maak je wél druk om de verengelsing!

Onze taalverdediger Jenö Sebök las in het Nederlands Dagblad van 30 januari een artikel waarin werd gesteld dat we ons niet zo druk moesten maken over de verengelsing van het hoger onderwijs. Daar was hij het in het geheel niet mee eens en liet dat in de onderstaande brief aan deze krant (geplaatst op 5 februari) duidelijk merken:

Nederlands
Gereformeerde ochtendkrant voor christelijk Nederland

Dagblad

"We moeten ons niet druk maken over de verengelsing van ons hoger onderwijs, vindt Sjirk Kuijper (ND 30 januari). Wetenschap en de toepassingen daarvan zijn grensoverstijgend. 'Nederlandse jongeren spreken hun talen. Gezegend met die voorsprong moet je niet mieren over een paar vlijtige Chinezen, Italianen of Duitsers naast je in de collegebank.' Maar daar gaat het niet om. Op deze manier wordt namelijk het Nederlands gedegradeerd tot een huis-tuin-en-keukentaal. Daar gaat het om. Natuurlijk moeten studenten goed Engels leren, want zij zullen ook Engelse boeken moeten bestuderen. Daar is niets op tegen. Als studenten zelf gaan publiceren, kunnen ze, als ze het Engels niet goed genoeg beheersen, het vanuit het Nederlands laten vertalen. Je krijgt nu de absurde situatie dat Nederlandse uitvindingen op het gebied van bijvoorbeeld waterbeheer niet eens meer een Nederlandse naam krijgen, omdat de wetenschappers in het Engels moeten publiceren. In de zeventiende eeuw hadden we de VOC-mentaliteit en werden allerlei Latijnse en Franse termen door Nederlandse vervangen. Nu zijn we precies andersom bezig. Buitenlandse studenten die hier willen studeren, moeten maar Nederlands leren. Dat deden ze vroeger ook zonder te mopperen. Chinese studenten die in Delft gingen studeren, kwamen twee maanden eerder naar Nederland voor een stoomcursus Nederlands. Waarom kan dat nu niet meer?"

Engelstalige campagnes in Amsterdam

Willen we nu integratie of niet?

Om te mogen stemmen voor de Tweede Kamer en de Provinciale Staten moet je een Nederlands paspoort hebben. Voor de gemeenteraad in je eigen gemeente hoeft dat niet. In Amsterdam wonen heel veel mensen die niet de moeite nemen om onze taal te leren en zich veelal van het Engels bedienen, mede omdat Nederlanders hen in het Engels blijven toespreken. De combinatie hiervan maakt het verleidelijk om in het Engels campagne te voeren, teneinde de stemmen van deze groep mensen te winnen. Het was een kwestie van tijd dat het zou gebeuren. En zo geschiedde bij de afgelopen verkiezing van de gemeenteraad: De Amsterdamse afdelingen van D66 en VVD voerden campagne in het Engels.

Dit optreden is electoraal te begrijpen, maar desalniettemin buitengewoon schandelijk. Beide partijen nemen in hun officiële uitingen namelijk een duidelijk standpunt in over het gebruik van het Nederlands.

Op de webstek van de VVD vinden we:

Nederlands leren is vanzelfsprekend.

Nederlands leren

Wie de Nederlandse taal niet beheerst, heeft geen kans om een bestaan in ons land op te bouwen. Wij vinden het daarom vanzelfsprekend dat nieuwkomers er zelf voor zorgen dat zij Nederlands leren spreken, verstaan, lezen en schrijven. Daar betalen zij ook zelf voor, want het is een investering in hun eigen toekomst. Wie onze taal niet beheerst, krijgt als het aan ons ligt geen bijstandsuitkering.

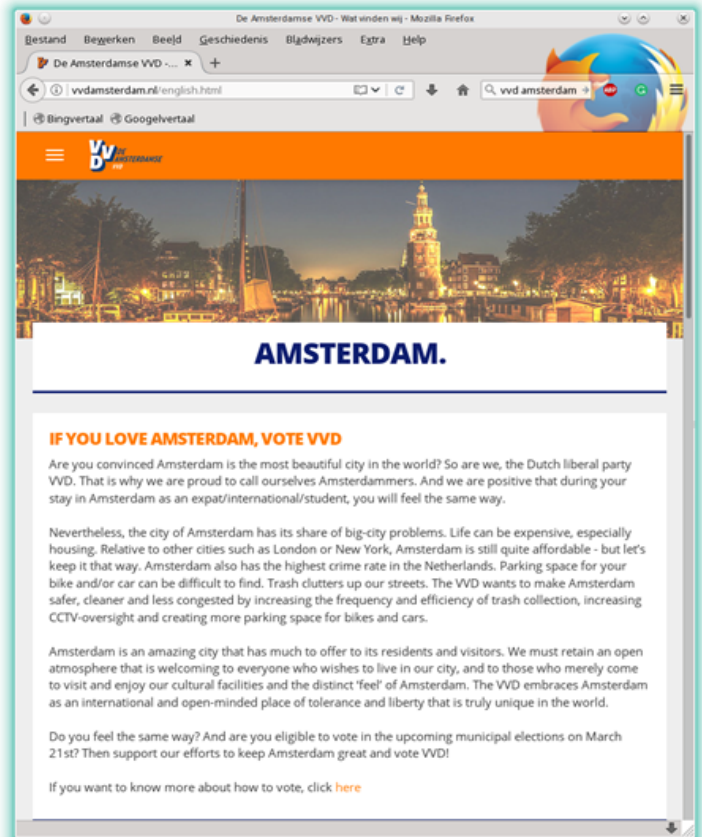
<https://www.vvd.nl/standpunten/nederlandsleren/>

Op de webstek van D66 staat:

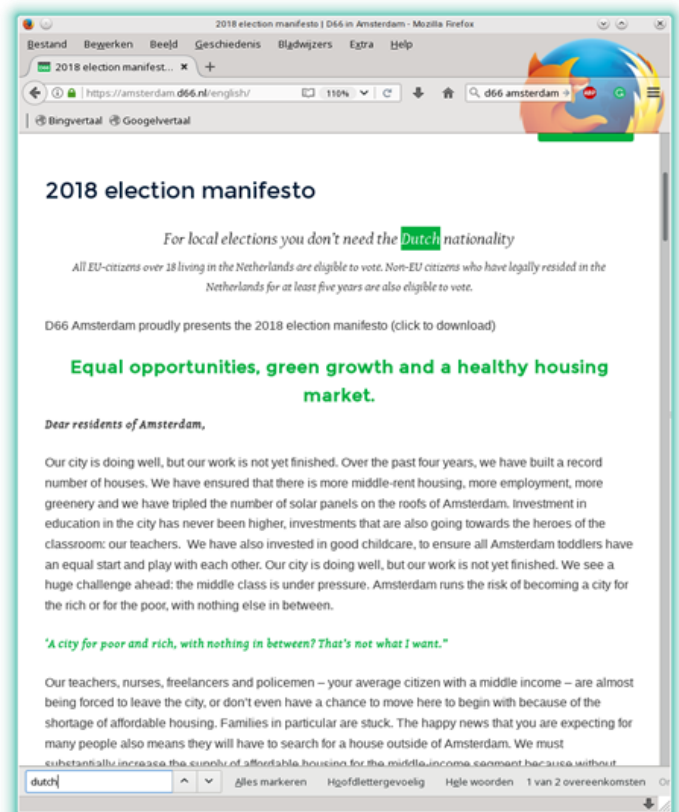
Wie geen Nederlands spreekt, heeft weinig kans op werk, kan geen gesprekje voeren met de leraar van z'n kinderen of contact hebben met de burea. Zo raken nieuwkomers geïsoleerd. D66 wil scholing voor nieuwkomers zodat ze snel aan het werk kunnen.

<https://d66.nl/6-afspraken/vluchtelingen-leren-direct-nederlands/>

Door in het Engels campagne te voeren, geven D66 en VVD aan hun kiezers die geen Nederlands spreken, de boodschap dat Nederlands spreken niet nodig is om mee te mogen doen. De partijen handelen daarmee rechtstreeks in strijd met hun officiële standpunten. Zoals vaak in de politiek moet je kiezen: Je kunt niet eisen dat nieuwe inwoners zo snel mogelijk Nederlands leren als je tegelijkertijd bij de verkiezing in feite zegt dat Nederlands leren niet nodig is. Kortom, de officiële standpunten van deze partijen kunnen in de categorie "praatjes" ingedeeld worden en komen niet overeen met het daadwerkelijke beleid van deze partijen.

Engelstalige propaganda van de VVD

Propaganda in het Engels van D66

Een grote verrijking: Voertaal.nu

Sinds januari van dit jaar is het Nederlandse en Afrikaanse taalgebied een opmerkelijk initiatief rijker: Voertaal.nu. Het presenteert zich als een nieuwswebstek maar stelt zich daarnaast ten doel uitwisseling tussen mensen uit Nederland, Vlaanderen, de Antillen, Suriname, Namibië en Zuid-Afrika te bevorderen op grond van hun gedeelde voertaal: het Nederlands en het nauw daaraan verwante Afrikaans. De webstek legt de nadruk op cultuur en taal. En dat maakt het een grote, veelbelovende aanwinst voor onze onderscheidenlijke taalgebieden.

Als men eenmaal beseft wie er achter deze webstek zitten wordt duidelijk dat deze nadruk geen toevallige keuze is. Voertaal.nu is opgericht door de Stichting Zuid-Afrika Huis Nederland *SZAHN* (ontstaan uit de fusie van de Zuid-Afrikaanse Stichting Moederland *ZASM* met de aloude Nederlands Zuid-Afrikaanse Vereniging *NZAV*) en de Zuid-Afrikaanse literair-academische webstek *LitNet*. Hoofdredacteur is de Zuid-Afrikaanse schrijver Etienne van Heerden, die tevens hoofdredacteur van *LitNet* is en geen onbekende is in Nederlandse literaire kringen en de Universiteit Leiden. Bijdragen worden geleverd door een keur aan journalisten en publicisten zoals Ingrid Glorie (van de *SZAHN*), Guido van den Berg (directeur van de *SZAHN*), Bas Kromhout (historicus), de in de vorige nieuwsbrief besproken Zuid-Afrikaanse Menán van Heerden (sociaal antropologe), de Zuid-Afrikaanse Jean Oosthuizen (journaliste) en de Zuid-Afrikaanse Eureka Barnard (van het Kaapse *SASNEV* – het Zuid-Afrikaanse Centrum voor Nederland en Vlaanderen: voorheen Huis der

Nederlanden).

De redactie wordt, aldus de webstek, gevormd door 'onafhankelijke journalisten die niet gebonden zijn aan enigerlei politieke of religieuze beweging'. Wat opvalt is dat de inhoud van de webstek gericht is op een behoefte culturele, etnische en genderdiversiteit te benadrukken en duidelijk te verbinden met behulp van het Afrikaans en het Nederlands. Het nauwverwante talenkoppel wordt er voorgesteld als scheidslijnen overstijgend: 'Afrikaans, Nederlands, gewoon voor iedereen', prijkt er op de ontvangstbladzijde.

In de vorige nieuwsbrief heb ik de reeds sinds 1990 ingezette 'dekolonisatie' van het Afrikaans en bewustwording over de taal als multiraciaal erfgoed en medium besproken. Dit bewustwordingsproces gaat voort, waarvan veel artikelen en rubrieken op Voertaal.nu getuigen. Zij handelen over taaleigens die men met name onder de niet-blanke sprekers van de taal aantreft, over de relevantie van het Afrikaans binnen een postkoloniale en cultureel diverse context en over het aandeel van Nederlandstaligen aan de strijd tegen de apartheid. Maar er wordt ook aandacht besteed aan iets als de dwang om genderneutrale termen te gebruiken aan de Universiteit Stellenbosch.

In de meningenrubriek was ik aangenaam getroffen door een artikel van de historicus Bas Kromhout. Hij laat zich vaker kennen als iemand die vooral politiek gemotiveerde beweringen genadeloos op waarheid controleert. Ditmaal

OVER VOERTAAL | ACTUEEL | LITERATUUR | CULTUUR | REIZEN | CULINAIR | TAALDISCUSSIE | GESCHIEDENIS | ACADEMISCH | KALENDER

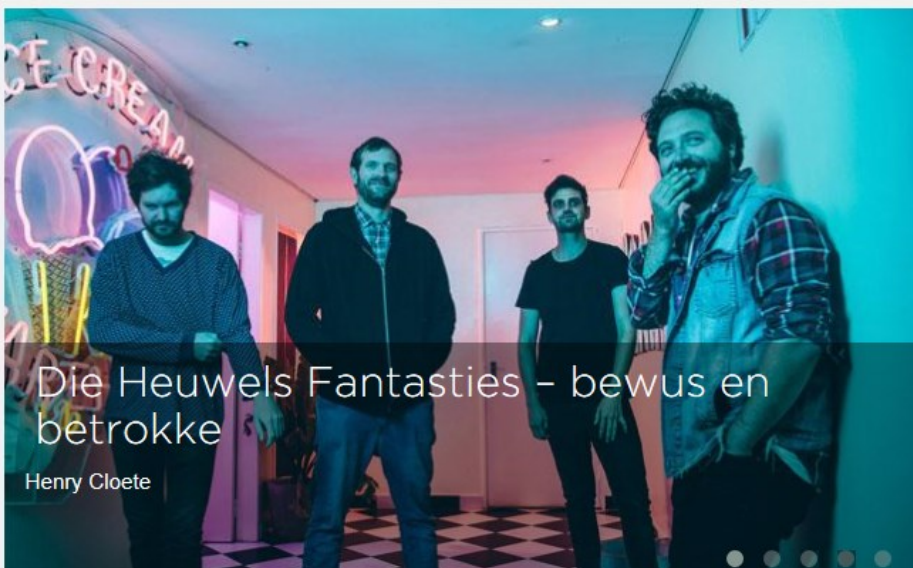
Ontworpen, beheerd en onderhouden door LitNet

Voertaal

Afrikaans, Nederlands, gewoon voor iedereen

Die Heuwels Fantasties – bewus en betrokke

Henry Cloete

Actueel

MEEST RECENT

NIUWSBRIEF

was de webstek *apartheidrevisited.com* – een initiatief van o.a. het Nederlandse (anglofiele) tijdschrift *ZAM Magazine* – aan de beurt, die tendentieuze en onware eigenschappen aan het ontstaan van de twintigste-eeuwse apartheidfilosofie toedichtte. Kromhout weerlegt de stellingen van de webstek dat apartheid vooral schatplichtig zou zijn aan het nazisme en het kuiperiaanse beginsel van soevereiniteit binnen eigen kring. Nee, de conclusie van het artikel stelt dat apartheid eerder een typisch aan de Zuid-Afrikaanse, koloniale, context ontsproten verschijnsel was. (Daarin geef ik Kromhout, afgaande op wat er de laatste jaren aan geschiedschrijving over dit onderwerp verschenen is, graag gelijk.)

Voertaal.nu besteedt echter ook aandacht aan politiek minder beladen thema's, zoals aan taal. Wat meteen opvalt is de speelse rubriek der *Valse Vrienden*. Valse vrienden zijn in het Nederlands en het Afrikaans morfologisch vrijwel gelijkwaardige woorden die binnen het talenpaar op haast listige wijze semantisch van elkaar verschillen. Neem nu het woord *amper*, dat in het Afrikaans 'bijna' betekent, maar in het Nederlands 'nauwelijks'. Als je de trein *amper* hebt gehaald, heb je hem net gemist in Zuid-Afrika, maar nèt gehaald in Nederland. Elke valse vriend wordt verrijkt met een grappig prentje waarin wordt voorgesteld (met een gedachtenballonnetje) hoe de verbijsterde Afrikaanstalige gesprekspartner zijn Nederlandstalige gesprekspartner verkeerd verstaat. Aangezien er veel valse Afrikaans-Nederlandse vrienden bestaan zal de rubriek, dunkt mij, een lang leven beschoren zijn!

Verder is er aandacht voor het tweede nummer, jaargang 12 alweer, van *Werkwinkel*; het tijdschrift voor Nederlandse en Zuid-Afrikaanse studies. Bijzonder is dat het over de talen, literaturen en culturen van Nederland en Zuid-Afrika handelt. Maar nog bijzonderder is dat het een uitgave is van de afdeling Nederlandse en Zuid-Afrikaanse studies aan de faculteit Engels van de Adam Mickiewicz Universiteit in **Poznań, in Polen** en dat de hoofdredacteur een geboren en getogen **Poolse** professor is: Jerzy Koch. De filoloog Koch is een groot liefhebber van het Afrikaans, schrijft en spreekt de taal vloeiend en is geïnteresseerd in de taal- en letterkunde van het Nederlands en het Afrikaans.

Verder vindt de lezer bij Voertaal.nu opvallende nieuwsartikelen, zoals over een vleeschandaal in Zuid-Afrika, de afgetreden president Zuma, corruptiebestrijding in Zuid-Afrika, het afblazen van de loonsverhoging voor de Nederlandse ING-topman Hamers en het Nederlandse verborgencameraschandaal in sauna's. In de rubriek *Culinair* is er aandacht voor onze grote Nederlands-Vlaams-Afrikaanse *cuisine*: zo bespreekt de Vlaamse redacteur Michaël Vandamme het Vlaamse seizoensgerecht *stoemp*. Dit stampotgerecht (*stoemp* laat zich het beste vertalen als 'stamp') is het bekendst in en rond Brussel en bestaat hoofdzakelijk uit aardappelen vermengd met groenten als uien, wortelen, prei, spinazie, en/of ook broccoli of witlo(of), op smaak gebracht door nootmuskaat, tijm en laurier. En dan vervolmaakt met het onmisbare vlees - een verse worst, kotelet of een gehaktbal. Verder besteedt Ingrid Glorie aandacht aan restaurant *De Librije* in Zwolle, bespreekt directeur Guido van den Berg een Amsterdamse broodjeszaak en 'leent' Voertaal.nu van LitNet, van de hand van Gerrit Rautenbach, een artikel

over de oenofiele waarde van restaurant *De Warenmarkt* in universiteitsdorp Stellenbosch.

Ten slotte vindt men in de *Kalender* van Voertaal.nu interessante culturele evenementen, zoals de Debutantenprijs van het Algemeen Nederlands Verbond, een tentoonstelling over het slavernijverleden in het Tropenmuseum en een door de Koninklijke Bibliotheek en het voormalige klooster Museum Catharijneconvent gezamenlijk opgezette tentoonstelling: tot en met 3 juni kan men in het Catharijneconvent een groot aantal staaltjes van de mooiste miniaturen – middeleeuwse handschriftverfraaiingen – bezichtigen.

Wie op de hoogte wil blijven van Voertaal.nu volg het initiatief op Facebook en bezoeken de webstek regelmatig. De artikelen zijn er zeer informatief en pikken de krenten uit de anders zo grote Nederlands-Vlaams-Zuid-Afrikaanse pap. Voertaal.nu is een ware aanwinst voor iedereen die geïnteresseerd is in onze breder-Nederlandse talen en culturen en op de hoogte wil blijven van wat telt.

Marcel Bas.

TvZ

Onze taalverdedigster Astrid Roijen leest het vak-tijdschrift voor verpleegkundigen TvZ en heeft daarin onaanvaardbaar veel onnodig Engels aangetroffen. Zij schreef daarover onderstaande brief aan de redactie van het blad:

“Wat mij al jaren opvalt in TvZ is het gebruik van engelstalige benamingen in de artikelen. Is er nu niemand die voor deze termen een Nederlands equivalent kan bedenken. Voorbeelden in de laatste TvZ:

- *bladzijde 16 learning communities*
- *bladzijde 17 e-health en gaming, flipped classroompresentatie, Augmented en virtue reality, double loops leren, on demand leertrajecten.*

En dit allemaal in één artikel. Als ik de anderstalige woorden in de rest van dit TvZ nummer ga vermelden, ben ik wel even bezig.

Een Nederlandstalig artikel leest zoveel makkelijker. Wellicht kunt u een prijsvraag uitschrijven om voor anderstalige termen Nederlandse equivalenten te bedenken, die dan ook in het vervolg gebruikt moeten worden. Het is zo gemakkelijk om het engels over te nemen, zonder over een Nederlandse vertaling te hoeven nadenken. Wij tellen in dit land pas echt mee als wij niet aan die Engelse ziekte mee doen. In een land als Frankrijk is het volgens mij onbestaanbaar dat er engelse termen vermeld worden in artikelen op het gebied van de gezondheidszorg.”

Engels in Amsterdam

Ons kaderlid Luppo Scholtens vindt het gebruik van Engels in de horeca duidelijk GEEN verrijking. Dit liet hij merken in een ingezonden brief in het Dagblad van het Noorden:

“Zit je op een terras in Amsterdam en je wilt twee koffie bestellen. Mooi niet dus.....de dame in kwestie beheerst niet onze taal. Ik weiger pertinent om in het Engels iets te bestellen. Hoezo niet te verstaan coffee of koffie? Steeds vaker kun je op een terras, in winkels, in hotels, bij bedrijven niet meer met je eigen taal terecht in je eigen land. Het moet toch niet gekker worden! Wordt het niet eens tijd dat de politiek hier een keer paal en perk aan stelt. Je voelt je zo langzamerhand op taalgebied gediscrimineerd in je eigen land. Ook op t.v. duiken regelmatig gasten op die hier al jaren wonen maar nog geen woord Nederlands spreken. Hoe laatdunkend kun je zijn. Ingrijpen (politici) en je niet zo slaafs opstellen is mijn devies aan de taal minnende Nederlanders.”

Engelstalige reisbeschrijving

Onderstaande klacht stuurden we aan De Keukenhof:

“Bij de Stichting Taalverdediging is een klacht binnengekomen over een door u verstuurde brochure over de bezienswaardigheden in de Keukenhof. In deze brochure wordt uitleg gegeven in vijf talen: Nederlands, Engels, Duits, Frans en Spaans. De kopjes boven elk onderwerp zijn echter alleen Engelstalig en wat erger is, de reisbeschrijving voor automobilisten en gebruikers van het openbaar vervoer is ook alleen in het Engels afgedrukt. Dat betekent dat belangstellenden die de Engelse taal niet machtig zijn de weg naar de Keukenhof wel eens niet zouden kunnen vinden.

De Stichting Taalverdediging zou graag zien dat u voortaan brochures aanbiedt, waarin de kopjes boven de uitleg over de bezienswaardigheden en de reisbeschrijving naar uw

terrein ook Nederlandstalig zijn. Uw antwoord zal in de Nieuwsbrief Taalverdediging worden afgedrukt. Onze Nieuwsbrief wordt gestuurd naar alle Nederlandse en Vlaamse media.”

Directions

Keukenhof is located in the flower bulb region, between Amsterdam and The Hague. It is easily accessible by taking the motorway A4 (exit 4 - Nieuw Vennep) and the A44 (exit 3 - Lisse). Follow the signs for Keukenhof. There is enough parking space available.

Public Transport

From railway station Schiphol Airport (departure outside Arrival 4), railway station Leiden Central (CS) and railway station Haarlem Central (CS) there are direct busses to Keukenhof (and back). Buy your combination ticket (return bus ticket and entrance ticket) at www.keukenhof.nl

Bus line 858: Schiphol - Keukenhof v.v. (busplatform at Arrivals 4).
 Bus line 854: Leiden CS - Keukenhof v.v. (Stationsplein).
 Bus line 50: Haarlem CS - Keukenhof v.v. (Stationsplein).

Sale sale sale

Veel winkelruiten worden al jaren lang ontsierd door bovengenoemd woord. Men bedoelt hiermee dat de oude voorraad wordt opgeruimd en tegen verminderde prijs kan worden gekocht. Een opruiming, een afprijzing, een uitverkoop. Zoals zo langzamerhand bekend betekent dit word in het Frans echter “vuil”. Bij C&A in Lelystad maakt men het nog een stukje erger door er het word extra voor te plaatsen. Extra vuil dus, die aanbiedingen bij C&A!

De woordjesvertaalgroep

Enige tijd geleden bereikte ons het droevige bericht dat het lid van onze vertaalgroep Marius Elders op 17 oktober afgelopen jaar was overleden. Hij was zeer actief en heeft veel goede vertalingen voor onnodig in onze taal binnengeslopen Engelse woorden aangedragen. Wij zullen hem zeer missen. Moge hij rusten in vrede.

Han Maenen, voorzitter van de vertaalgroep

Woordjes van de vertaalgroep

background	- achtergrond.
bad design	- Slecht ontwerp.
bed and breakfast	- logies met ontbijt.
curling (OS, ijssport)	- ijssjoelen.
comment (internetfora)	- commentaar, reactie.
community	- gemeenschap.
established 1954	- opgericht in 1954.
braindrain	- kennisverlies.
Lease	- huurbruik
recycle	- hergebruik.
rocket science	- hogere wiskunde.
hair design	- kapsel- ontwerp.
hair stylist	- kapper.
hashtag (#)	- hekje.
non-profitinstelling	- instelling zonder winst oogmerk.
Paper (Universiteit/HBO)	- scriptie
Soundbite	- markant citaat, opmerkelijke uitspraak.
Spring blossom	- lentebloesem.
Winter care' (van Nivea)	- winterverzorging (huid).

STICHTING TAALVERDEDIGING

Postbus 7837, 1008 AA Amsterdam
 E-post: info@taalverdediging.nl
 Webstek: <http://www.taalverdediging.nl>
 Voorzitter: M.R. Bas, secretaris: T. Hoevers,
 penningmeester: D.S.P. Mantione,
 plaatsvervangend penningmeester:
 M.C. Heitmeier

Bankrekening:
 NL86INGB0007412861 te Voorschoten

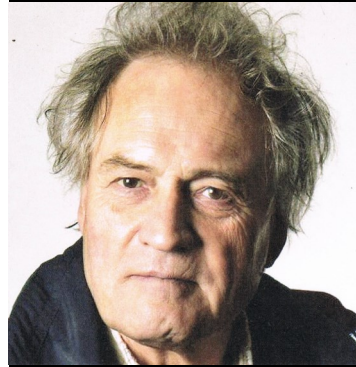
Het begunstigersbedrag met abonnement
 Nieuwsbrief is vanaf €15,- per jaar

Giften zijn dikwijls voor Nederlandse ingezetenen aftrekbaar
 bij de belasting.

De Stichting is erkend als
 Algemeen Nut Beogende Instelling
 Stichting Taalverdediging is statutair politiek,
 godsdienstig en maatschappelijk neutraal
 en ontvangt geen overheidssubsidie

ISSN: 2211-5013

In herinnering Ir. M.J.A. Elders

Onlangs warden wij getroffen door de ontstellende tijding dat ons zeer actieve kaderlid Marius Elders op 17 oktober 2017 was heengegaan. Ook voor onze stichting is dat een groot verlies. Hij nam een vooraanstaande plaats in vooral bij de vertaalgroep. In talloze brieven aan taalvervuilers heeft hij geprobeerd hen tot de orde te roepen en onze taal te eerbiedigen. Ons medeleven gaat uit naar zijn weduwe en kinderen. Wij wensen hen nogmaals alle sterkte toe.

Het bestuur van de Stichting Taalverdediging

Uit de GYSBRECHT VAN AEMSTEL van Joost van den Vondel

Het hemelsche gerecht heeft zich ten lange lesten. Erbarremt over my en mijn benaeuwde vesten. En arme burglary, en op mijn volcx gebed. En dagelix geschrey de bange stad ontzet. De vyand, zonder dat wy uitkomst durfden hopen, Is, zonder slagh of stoot, van zelf het land verlopen. Mijn broeder jaaght hem na. Zy nemen vast de wijck, En vlughten haestigh langs den Haerelemmer dijck. Zoo stuift de zee voor wind met haar gedreve golven. Zoo zaghen menighmael een kudde wrede wolven. En felle tigers vliên voor 't ysselick geschreeuw. Van aller dieren vorst, den hongerigen leeuw. Om niet al levendigh en versch te zijn verslonden. Van hem, die op zijn jaght geen aes en had gevonden. Hoe snel, hoe onverziens is deze kans gedraeit! Alhier, daer 't leger lagh, is 't veld alsins bezaeit. Met wapens en geweer, verbaest van 't lijf gereten. Van ingebelden schrick, en uit der hand gesmeeten. Om zonder hindernis te vlieden langs den wegh. Ja op 't verjaeren zelf van 't jaerige beleggh. Word d'afgestrede muur van 't lang beleggh ontslaegen.

Hoe zal het gansche land van ons verlossing waegen! De Kermerlander had met Waterlander dier. Gezworen duizendwerf, dat hy met zwaard en vier. Vernielen zou eerlang de menschen en de daecken. En tot een kerreckhof en asch en puinhoop maecten. Mijn oud, mijn wettigh erf, en delven al mijn eer. In eenen poel, tot wraeck van Floris hunnen heer. Om wiens vervloecte dood ick lijde zoo onschuldigh. Als yemant lyden magh, doch draegh mijn kruis geduldigh; Of zoo ick schuldigh ben en heeft het my gemist, 't Is uit onnoozelheid, en zonder argh of list. Neef Velzen, lang geterght, van eige wraeck geprickelt. En Woerde hebben my hier in gewickelt. En 't schoonste voorgesteld, en eerst de zaeck verbloemt. Met wonderbaeren glimp; maer 'k heb hun wit verdoemt. Zoo dra als ick verstont, hoe grof zy zich vergreepen. Met den gevangen graef op Engeland te scheepen. En sloegh dien voorslaggh af, ten beste van 't gemeen. En ried de ridderschap en al de groote steen.